

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIV Rugpiūtis - August 16, 1979 Nr.32

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Laiškas iš Europos

ISPŪDŽIAI IŠ JAUNIMO KONGRESO UŽDARYMO

I Ketvirtojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso baigmę Koenigsteine, netoli Frankfurto, buvo pakviesti ne tik paties kongreso dalyviai, taigi jaunimas, bet ir vyreniųjų sėmestru asmenys. Baigmės iškilmėms skirta - penktadienio vakaras (liepos 27 d.), šeštadienis (VII.28) ir sekmadienio rytas, kai Vakarų Europos lietuvių vyskupas dr. A. Deksnys atlaikė iškilingas pamaldas.

Koenigsteino miestas pasirinkta kongreso uždarymui todėl, kad ten esantis 'Haus der Begegnung' (Susitikimo Namai) teikia visokeriopų patogumų didžiulėmis patalpomis išsistaciūsiomis ant neaukštos kalvos. Dar vykstant iš Frankfurto, teko susitikti su tautiečiais, irgi važiuvusiais į kongreso uždarymą, o pačiame Koenigsteine lietuvių stačiai knibždėte knibždėjo. Lietuvių kalbos garsai sklido pakeleje į kongreso būstinę, o prie pačių rūmų jau iš tolo dalyvius sveikino didžiulis užrašas skelbęs lietuvių ir vokiečių kalbomis, jog čia vyksta IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas.

Prisiartinus prie vartų, viešpatavo tikra žmonių spūstis. Jaunimas nerūpestingai susėdęs ant vejų. Prie registracijos stalų tenka stoti į eilę ir aiškintis dėl nakvynės. Organizacinis komitetas pašaliniams dalyviams užrezervavo visus viešbučius ne tik pačiame Koenigsteine, bet ir apylinkėje. Iš anksto nepasirūpinę nakvynėmis turėjo šiek tiek vargo, bet bendrai paėmus, organizatoriai su pagyrimu išlaikė ne lengvus egzaminus ir vykusiai

tvarkė reikalus bei šalino pasitaikiusius nesklandumus. Kai rūmų virtuvė nepajėgė iš karto aprūpinti maistu tokį gausų žmonių skaičių, teko laukti naujos patarnavimo pamainos. Artinosi 8 val. vakaro, kai turėjo prasidėti 'Jaunųjų Kūrėjų Vakaras', meno mėgėjų iš Europos, Šiaurės bei Pietų Amerikos ir Australijos išpildyta programa. Pagal ją, scenoje turėjo pasireikšti 15 kongreso dalyvių, bet atsirado ir naujų meno puoselėtojų, neitrauktų į programą. Jaunimas pasireiškė visose srityse - vokalinėje bei instrumentalinėje muzikoje, išraiškos bei lengvo žanro šokiuose, deklamacijoje, pantomimoje. Poetės - Eglė Juodvalkytė (Muenchen) ir iš tolimos Australijos atvykus Lidiija Simkutė-Pocienė - paskaitė savo kūrinį. Vakaras paliko žiūrovams malonų išpūdį. Reikia palinkėti, kad jaunieji menininkai toliau plėtotų savo talentus ir tobulėtų jų pasirinktame kelyje į meno aukštybes.

Liepos 28 d. uždarymo iškilmės prasidėjo 11 val. Sudarytas garbės prezidiumas, į kurį, be kitų, įėjo buvusioji Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė G. Juozapavičiūtė ir naujasis pirmininkas čikagietis G. Aukštuolis, kongreso organizacinio komiteto pirmininkas A. Smitas ir kiti jaunimo atstovai. Į prezidiumą dar buvo pakviesti Vakarų Europos lietuvių vyskupas dr. A. Deksnys, Lietuvos Diplomatinių Tarnybų atstovas dr. A. Gerutis ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (Nukelta į 6 psl.)

Vaclovas Sidzikauskas kalba Pavergtųjų Europos tautų seime.

VIENOS EPOCHOS GALAS

Su Vaclovo Sidzikausko atsiminimais atsisveikinant

Vytautas Meškauskas

Virš dviejų metų Vaclovas Sidzikauskas kas savaitę savo atsiminimais lankė Dirvos skaitytojus. Jis turėjo daug ką papasakoti. Juk nuo mūsų

valstybės atgimimo pradžios buvo jautriose ir svarbiose vietose. Tiesa, daugumą nepriklausomybės metų jis praleido užsieniuose, ten atstovaudamas Lietuvą, du kartus sekmingai apgindamas jos interesus tarptautiniame Haagos Tribundole, tačiau lemiamais momentais likimas jį grąžindavo į tėvynę. Jam teko tarpininkauti dėl valstybinės tvarkos testinimo po gruodžio 17 d. perversmo. Jam teko pergyventi pirmuosius bolševikų okupacijos mėnesius. Negali sakyti, kad likimas jam būtų buvęs visados malonus. Laimingai, nors rizikingai, pabėgęs iš bolševikų, Sidzikauskas atsidūrė nacių koncentracijos lageryje, garsiajame Auschwitzte, iš kur šansai grįžti gyvam buvo mažesni negu į Sibirą patekus.

Tą savo atsiminimų dalį jis aprašė sklandžiausiai, nors iš viso nebuvo plunksnos, bet akcijos žmogus. Akcijos jis matė tiek, kad ir be specialių literatūrinių gabumų jos atpasakojimas yra labai įdomus. Už tat žmona Birutė vertė jį kasdien bent po truputį atsidėti rašymui. galutinai atsi-

minimus suredaguoti ir išlyginti jis jau nespėjo, nors metmenys buvo gerai užmesti. Rezultatas buvo toks, kad kai kam susipžinus su 'rankraščiu' (nors jis jau buvo perrašytas mašinėle) atrodė, kaip prof. Juozui Brazaičiui, kad vadinama pirmoji dalis (iki paleidimo iš kacetų) yra spausdintina su mažais ištaisymais ar patiks linimais, tuo tarpu su antrąja dalimi reikėtų gerokai padirbėti, ten daug dokumentų, o juos skaityti nuobodū. Juos reikėtų tik atpasakoti, jų pilną tekstą, jei reikia, duodant gale kaip dokumentacijos priedą. Bet tai būtų didokas darbas ir faktinai jau būtų, kalbant su Vytautu Vaitiekūnu, ne Sidzikausko atsiminimai, bet knyga apie Sidzikauską. Man, kaip laikraštinkui, kuris kasdien vergauja nustatytam terminui, atrodė, kad reikia skubėti. Kodėl juos pirmiausiai nepaskelbti laikraštyje? Pasiskaitymas juk būtų labai įdomus ir naudingas, o be to iš laikraštinės medžiagos mažiau reikalaujama negu iš gražiai įrištos knygos. Yra čia

(Nukelta į 4 psl.)

Pasiruošę žygiui, iš kairės: Anglijos L. S-gos pirm. Jonas Alkis, ūkio vedėjas Vincetas O'Briens, PLJS pirm. Gabija Juozapavičiūtė, Kongresui ruošti komiteto pirm. Andrius Šmitas ir kiti.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Amerikos-Izraelio santykių pablogėjimo užkulisai — Saudi Arabijos naftos faktorius. — Taikos viltys Rodhezijai. — Kas gaus Nicaragą?

Pereitos savaitės pradžioje Izraelio užsienio reikalų ministras Moshe Dayan pakėlė triukšmą: JAV, pataikaudama arabams, išduoda Izraelio interesus. Tai nevisai įprasta tarptautiniuose santykiuose tarp draugų — paprastai tokioje situacijoje stengiamasi išsiaiškinti tyliai, tačiau JAV-Izraelio santykiai nėra normalūs: kaltindamas viešai administraciją Dayanas galėjo tikėtis žydų mažumos JAV-bėse paramos, kuri galėtų administraciją paveikti. Juk artinamės prie rinkimų metų!

Antra vertus, Carteris, nepaisant Izraelio-Egipto sutarimo, dėl kurio jis daugiausiai nusipelnė, nebenturi Amerikos žydų simpatijų. Jei dabar būtų rinkimai, tik 10% žydų balsuotų už jį, todėl jis gali ir mažiau su jais skaitytis. Pagaliau administracija gali tikėtis, kad ir Amerikos žydai nebūtinai visu 100% remia Izraelio politiką, kuri daug kam atrodo einanti per toli.

Daug žydų kritiškai žiūri naujų naujokynų steigimą vakariniame Jordano pakrastyje ir Libano bombardavimą. Dėl jo Izraelis aiškinasi, noris užbėgti už akių partizanų puolimams, tačiau daug kam atrodo, kad tais bombardavimais Izraelis siekia įrodyti Libano nuolatiniais gyventojams, jog toleravimas palestiniečių partizanų yra labai pavojingas. Be to, pagal JAV įstatymą, svetimom valstajbėm parduoti ar kaip kitaip patiekti ginklai negali būti naudojami puolimui,

bet tik gynimui. Dėl to Valsybės Sekretorius Vance viešai pareiškė, kad Izraelis bombarduodamas Libaną prasižengė su tuo nuostatu. (Tarp kitko, naujai duoti Izraeliui F-15 naikintuvai per kelias minutes nu mušė Sirijos MIGus, tuo įrodydami jų didelį pranašumą, tačiau, kaip praneša Newsweek, Izraelis atsisakė pasidalinti tų kautynių detalėmis su amerikiečiais, kuriems būtų labai įdomios jų naujo lėktuvo 'ugnies krikšto' smulkmenos.

Santykių negalėjo pagerinti ir prezidento Carterio pareiškimas N.Y. Times reporteriui, lyginantis palestiniečių siekimą nepriklausomybės su negrų lygių teisių akcija JAV-bėse. Jau prieš tai ėjo gandai, kad JAV zonduoja dirvą santykiams su palestiniečių PLO užmezgimu per svetimas valstybes. PLO vadas Arafat buvo susitikęs su Austrijos kancleriu socialdemokratu Kreisky (kuris yra žydas) bei Vokietijos soc-dem. partijos pirmininku Willy Brandt. Su jais buvo kalbama dėl PLO sutikimo pripažinti Izraelio valstybę mainais už didelę autonomiją, jei ir nevisai nepriklausomą valstybę.

Izraelyje prisibijoma (ką Dayanas ir viešai pareiškė), jog JAV susirūpino palestiniečių teisėmis ne tiek iš principo kiek išeidamos iš praktiškų sumetimų — norėdamos užsitikrinti Saudi Arabijos naftą. Morton Kondracke teigia The New Republic skiltyse, kad Saudi Arabija padidindama savo naftos produkciją visu milijonu statinių kasdien, už tai išsiderėjo iš Baltųjų Rūmų ne tik neskelbti OPEC kartelio 'tikruoju prieš' energijos kare, bet jis dar tikisi 'pažangos' palestiniečių problemos sprendime, dėl kurios dabar eina — bet su labai mažu pasisekimu — Izraelio-Egipto-JAV derybos. 'Pažanga' būtų laikomas ir JAV pripažinimas PLO. Tai sukeltų Amerikos žydų protestų, tačiau nafta turėtų būti svarbiau. Saudi Arabijai geri santykiai su JAV yra labai svarbūs. Jie čia investuoja savo kapitalus, JAV parama karo atveju būtų jiems būtina reikalinga. Atsimokėdami už JAV palankumą, Saudi Arabija kasdien produkavo 8.5 milijonus statinių kasdien, nors jai užtektų dolerių ar kitos už-

sienių valiutos gautos už 5.5 mil. statinių. Kaip specialų palankumą amerikiečiams, Saudi Arabija, kainoms pakilus, pažadėjo dar papildomą milijoną, tačiau jos naftos ministris Yamani pareiškė News week'ui, kad jei JAV negali priversti Izraelio pasitraukti iš po 1967 m. karo užimtų teritorijų, jos turi skaitytis su pasekomis. Privačiai Saudi Arabija sutiktų ir su mažesniu laimėjimu, pvz. PLO pripažinimu ir tolimesnėm derybom. Kondracke samprotauja, kad Saudi spaudimas nėra visai rimtas — susipykti su JAV nėra jos interese, todėl Carteris neturėtų pasiduoti nei Saudi nei Izraelio spaudimui, bet žiūrėti JAV interesų. Juk ir amerikiečių pyktis dėl eilių prie gazolino pompų ir jo trūkumo buvęs nukreiptas prieš Arabijos šeikus, bet ne žydus.

Antrą opų nūdieniam pasaulyje punktą — situaciją Rhodezijoje — gerai pavaizdavo britų The Guardian karikatūra. Joje premjerė Thatcher itikinėja juodusius britų Commonwealth dalyvius, kad Rhodezijos baltųjų vadas Ian Smith yra mišs, paguldintas į juodosios daugumos karstą ir už tat nėra reikalo nei ūkinėm nei kitom akcijom. Taip ji turėjusi aiškintis Rhodezijos kaimyninės valstybės Zambijos sostinėje Lukas įvykusioje Commonwealth konferencijoje. Smith, kaip žinome, iš tikro yra gyvas ir sveikas, bei gyvena Rhodezijos sostinėje Salisbury, kur praktiškai dar valdo kraštą, nors oficialiai premjeru yra juodasis vyskupas Muzorewa. Mat reikalas toks, kad baltiesiems išsidanginus, pats Muzorewa negalėtų išsilaikyti prieš komunistinius partizanus, todėl jis toleruoja Smith ir baltiesiems davė išimtiną teisę 10-čiai metų. Kadangi Muzorevos valdžia išplaukė iš rinkimų, kurie Afrikoje laikytini pavyzdiniais, britų konservatoriai, o taip pat ir daug amerikiečių laikė, kad reikia jo vyriausybę pripažinti teisėta ir ūkines sankcijas atšaukti. Bet tą logišką žingsnį padaryti kliudė kiti sumetimai. Visų pirma nepasitenkinimas juodojoje Afrikoje, kur į tokį 'kolonializmo' užtesimą žiūrima šnairiai ir reikalaujama valdžią atiduoti juodiesiems be jokių sąlygų.

Iš kitos pusės

AKIRAČIUOSE per du numerius buvo nutęstas palyginti neilgas magnetofono juostos išrašas iš Aleksandro Ginzburgo pokalbio su keleta Washingtono lietuvių. Ginzburgo pageidavimas, kad lietuvių emigracija surastų kontaktų su naujausia rusų emigracija, buvo sutiktas, švelniausiai tariant, be entuziazmo. Kazys Almenas ir Algimantas Gureckas atstovavo pažiūrą, kurią prieš kiek laiko Tėviškės žiburiuose pareiškė neseniai iš kalėjimo išleistas latvis Rode, kad "problema nėra komunizmas, problema yra rusai". Gureckas aiškino:

"Man rusų tauta ir jos kultūra labai patinka, bet, kaip aš vienai rusei mergaitei čia pasakiau, — tol, kol ji yra Rusijoje! Bet kai rusai atsiranda Lietuvoje, ir mūsų tauta žūsta dėl to, o rusų nežūsta, tai man tas visiškai nepatinka."

Pažodžiui imant iš to išeitų, kad Tolstojus ar Čaikovskis svetur skamba gražiau negu Lietuvoje. Žinia, tautinės minties laikraštįje, rasi, tam reikėtų tik priartėti, bet iš kitos pusės žiūrint visiškai užsidarymas savo paties kiaušte yra ne tik neįmanomas, bet ir tiek pat tikslingas, kiek ir noras įtikinti, kad mes ne tiek bijome komunistinio imperializmo kiek rusiško! Nes jei jis tuo ir įtikėtų, kaip jis galėtų mums padėti? Iš to pokalbio jis tegalėjo pasidaryti išvadą, kad lietuviams komunizmas būtų O.K., jei jo pasekoje Maskvos vaikų darželiuose būtų verčiama mokytis lietuviškai, bet kadangi yra atvirkščiai — rusiškai reikia mokytis Vilniuje, komunizmas jau yra smerktinas.

Tiesa, kiekviena skaitlinga kaimyninė tauta yra pavojinga, tuo mes galime įsitikinti tautiškai tirpdami Amerikoje, tačiau atsakymas į tą pavojų yra ne izoliacija, bet pastangos geriausiai išnaudoti susidariusią padėtį. Ar šiandien būtų įmanoma Izraelio egzistencija be nutautėjusios, savo kalbą užmiršusios, žydų mažumos Jungtinės Amerikos Valstybėse?

vm

Bet kam sugriauti kraštą ir atiduoti jo valdžią partizanams, kurie klausytų Maskvos? Tas klausimas, atrodo, ilgainiui pasidarė aiškus ir juodiesiems valdovams. Už tat britų diplomatijai pasisekė pravesti planą, kuris, atrodo, galėtų visus patenkinti. O praktiškai tai yra pakartojimas seno britų-amerikiečių plano, pagal kurį valdžią Rhodezijoje vėl perima britai ir praveda naujus rinkimus, tačiau su vienu dideliu skirtumu — pagal naują konstituciją baltųjų mažumai garantuojamos specialios teisės, t.y. tas pats, kas jau dabar yra praktikuojama. 'Patriotinio Fronto' vadams toks pasiūlymas yra mažai priimtinas. Jie su juo sutiktų tik, jei galėtų jo pravedimą kontroliuoti, tačiau tuo atveju sunku būtų smerkti Muzorevą, ypač jei jis sugebėtų baltiesiems garantuoti tas privilegijas dešimčiai metų kaip nors daugiau užmaskuoti. Faktas, kad su tokiu sprendimu, t.y. baltųjų garantijom iš principo sutiko kitos juodosios valstybės, laikytinas britų diplomatijos laimėjimu.

Laukiant tolimesnės eigos verta sustoti ir prie trečio dekančio punkto — būtent prie klausimo, kas pagaliau laimės

Nicaragą. Ieškodamas atsakymo į tą klausimą londoniškis The Economist nepasitiki iš revoliucijos išplaukusiu vadu Tomas Borge, kuris tapdamas vidaus reikalų ministru praktiškai kontroliuoja visą kraštą. Ypač įtartinas atrodo jo prašymas Washingtonui duoti jam ginklų, kurie esą reikalingi atremimui Somozos šalininkų priešpuoliui. Tokio pa vojaus visai nesą ir Borge prašymą reikia laikyti provokaciniu. Jei amerikiečiai ginklų neduos, jis turės pasiaiškinimą kodėl prašė jų iš kitų, Kubos ir sovietų. Iš tikro laimėję, revoliucionieriai — kaip tai būna dažniais atsitikimais — neturi jo kio plano ir vieningos valios ką toliau daryti. Reikia atsiminti, kad marksistiniai eksperimentai nepasisekė Čilėje 1973 metais ir Portugalijoje 1975 metais dėl to, kad Maskva nesiryžo duoti tų kraštų marksistams masinės pagalbos po to, kai Vakarų kapitalas iš ten pasitraukė. Atrodo, kad ir dabar Maskva dar delsia, kas duoda šanso Carteriui ispėti sovietus, kad bet koks iškisimas į Nicaragą, kad tik ir pinigais, būtų laikomas provokacija.

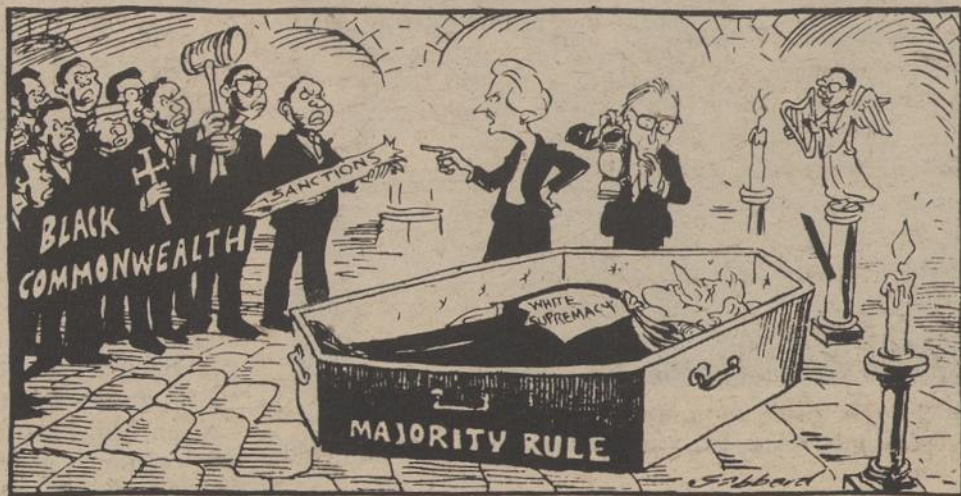
Po Vietnamo Amerikos visuomenė buvo sunku sudominti karo gaisrais Afrikoje ir Azijoje, tačiau kol kas Amerikos prezidentams nebuvo sunku sujaudinti savo tautą situacija pačioje Amerikoje. Brežnevas, samprotauja The Economist, turėtų žinoti, kad SALT II sutartis bus negyva, jei Nicaragua kristų į jo sterblę, o ilgainiui spyrimas žemiau Amerikos diržo gali iššaukti to limesnės reakcijos, pavyzdžiui garantijos Jugoslavijos nepriklausomybei. Už tat Brežnevas turėtų abejoti, ar pastatymas kojos Amerikos žemyn yra vertas pažadinimui tokios aistros, kuri Amerikoje merdina nuo Kubos raketų krizės laikų.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis. Dirvai paremti auکوjo:

I. Samas, Cleveland	7.00
M. Isomlenskis, Cleveland	2.00
V. Leigh, Rome	2.00
J. Pipiras, Worcester	5.00
A. Gruzdis, St. Petersburg Beach	5.00
V. Gaidelis, Omaha	7.00
Švyturio jūros šaulių kuopa, Detroit	10.00
A. J. Raskauskas, Cleveland	10.00
J. Shelton, Titusville	2.00
K. Morkūnas, Phoenix	2.00
V. Lange, Lakewood	2.00
A. Devenienė, Santa Monica	15.00
L. Hoffman, Chicago	5.00
E. Kilikevičienė, Detroit	2.00
J. Sabanas, Chicago	7.00
K. Dūda, Danville	87.00
A. Hahn, Philadelphia	2.00
G. Lapėnas, Deltona	7.00
V. Knistautas, Cleveland	7.00
L. Paplauskas, Chicago	3.00
V. Čekanauskas, Westlake Village	7.00
V. Ramonis, Richmond Hts.	2.00
J. Citulis, Cleveland	2.00
V. Guzulaitis, North Kingston	5.00
S. Melsbakas, Cleveland	2.00
O. Mikulskienė, Cleveland	7.00
B. Laucė, Cleveland	2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

— Kaip advokate galiu jus užtikrinti, kad jis negyvas.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ORGANIZACIJŲ JUDRUMAS

Kiekviena išeivijos karta savo gyvenimo laikotarpyje tautos ir tautinio išlikimo naudai atlieka daug ir įvairių darbų. Paskutiniai ir pati gausioji mūsų išeivių banga prieš 30 su viršum metų atvykę į laisvės kraštus džiaugėmės ir stebėjomės vyresniosios kartos lietuviško veikimo judrumu, bet savyje galvojom, kad mes dar daugiau nuveiksim. Radom daug ir įvairių organizacijų, klubų, draugijų, draugijėlių ir mes dar naujų steigėm. Ar jos pateisino mūsų viltis? Reikia manyti, jog taip. Per tą laiką šimtai tūkstančių dolerių suaukota lietuvių šalpai per BALFą, politinei veiklai per ALTą ir VLIKą, Vasario 16 gimnazijos įkūrimui, kultūros namams, įvairiems leidiniams ir t.t. Šiuo trumpu rašiniu neįmanoma suminėti. ALT S-gos seime gegužės mėn. rašytojas Vytautas Alantas su J. Statkute de Rosales savo paskaitose trumpai apibūdino lietuvių išeivijos kraitį Lietuvai.

Nedaug tų organizacijų, jau mūsų kartos įkurtų išnyko, bet gana daug jų nusilpo ir nebeišvysto plataus masto veiklos, vieniems į amžinybę iškeliaujant, kitiems poilsio į šiltus kraštus išvykstant, o dar kitiems laiku neįsijungus į narių eiles. O kur gi toji karta, kuri prieš 30 metų buvo dar jaunuoliai arba vaikai, — klausia dažnas vyresniųjų. Dauguma jų taip galvoja:

Organizacijų judrumas demokratinuose kraštuose priklauso nuo vadovaujančių asmenų. Jų pareiga suburti kuo didesni narių skaičių, kad vyresniems išeinant jaunieji ateitų. Ypač centrinių organizacijų vadovybių pirmuoju rūpesčiu yra jaunųjų jėgų įtraukimas į veiklą ne vien eiliniams būti, bet ir įvairioms pareigoms atlikti, kad jie turėtų progą ir savo dalį įnešti į organizacijos veiklą ir tuo būdu įgauti patyrimo laikui atėjus perimti vadovų pareigas ir palaikyti organizacijos tęstinumą.

Kiekvienas vadovas gali susilpninti valstybę, preky-

bos korporaciją, taip pat ir bet kokią organizaciją nepaskirstant nariams darbų, nesistengiant įnešti naujų projektų, laiku nepasirūpinant gerų patarėjų jeigu reikalinga ir patyrusių darbo talkininkų. Tik gerai organizuotas visuomeninis darbas yra paties veikėjo idealisto organizacijos vadovo šviesus pavyzdys.

Spaudoje skaitome pranešimus, kuriuose pagerbiami suvažiavimų progomis, skaičiais paminimi į amžinybę iškeliaję organizacijų nariai, vieni ar dviejų metų laiko tėkmėje palikę mus, bet labai retai pastebim naujai į organizacijas įstojusius narius.

Nors po tiek metų išeivijoje mažėja naujų, ypač su jaunatvišku polekiu, veržliu entuziazmu jaunų jėgų įjungimas dėl įvairių priežasčių, kurių tarpe kalti kartais yra ir vadovai, laikydami save nepakeičiamais, nors ir su aiškia kūrybinio elemento stoka, kūrybiniu nuovargiu. Tokie per eilę metų vadovaudami ne tik neparuošia jaunų idealistiškai nusiteikusių vadovų, bet ir pačią organizaciją susilpnina. Ir vyresnieji, nematydami organizacijose aiškos idealizmo persunktos ateities, pasiduoda apatijai ir susirinkimų bei primityvėjančių parengimų nebelanko. Ir taip tolstant nuo savo paskirties išeivijoje bendromis jėgomis kovoti už tėvų žemės laisvę.

E. Čekienė

LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS DIPLOMATINIŲ IR KONSULARINIŲ ATSTOVŲ PASITARIMAS

Estijos atstovo JAV-se kvietimu, 1979 m. rugpiūčio 9 d. įvyko Baltijos valstybių diplomatinių ir konsularinių atstovų posėdis Estijos generalinio konsulato New Yorke patalpose.

Pasitarime dalyvavo Lietuvos atstovas JAV-se dr. S. A. Bačkis, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, A. Simutis, Latvijos atstovas JAV-se dr. A. Dinbergs, Estijos atstovas, gen. konsulas F. Jaakson ir

Atviro žodžio mėnraštis karts nuo karto vis ką nors - koki spaudinį, spaudos bendradarbi ar šiaip asmenį - ryžtasi palamdyti. Tokia taktika kad prie jų linijos nepritampantieji būtinai 'paimami į ataskaitą'. Šiuokart tokiam kasniui pasirinktas Dirvos bendradarbis Skirpstas. Ir ne svarbu, yra ar nėra rimtos dingsties užpuoliui, nes anot žmonių: Kai nori muštis, pagali visad rasi. Tą 'ataskaitą' ir praveda Algirdas T. Antanaitis. Ginčui pagrindą jis bando iškasti iš mano skilties Dirvos nr. 16, bet pats mato - nėra už ko lemtai užkibti, tai nuslepia, iš kurio numerio citatos paimtos, kad skaitytojas negalėtų tuoj patikrinti ir surasti, jog ginčas mezgamas iš tuščio delno.

Ten buvo mano paminėtas švietimo vadovybės pranešimas (Pas. Lietuvis) apie lituanistinių mokyklų dabartinę būklę. Aš kiek idėmiau stabtelėjau prie moksleiviams skaitinių trūkumo ir - kaip reikalas taisytinas? Taigi esminė tema: mūsų atžalyno lavinimui skaitybos klausimas. Bet A.T. Antanaičiui rūpi kas kita, todėl ima graibytis užuolankom apie kitus dalykus (pvz. apie savo pašnekas per radiją). Net jo antraštė parodo, kad jo tikslai šio užpuolio glūdi kitur, būtent: apie literatūrą ir cenzūrą. O toj mano skiltyje nebuvo nė užuominos apie jokią cenzūrą, taip pat nieko ir apie literatūrą tikrąja prasme, t.y. grožinę kūrybą, vien apie knygeles vaikams kaip tautinio lavinimo priemonę.

Aš nė vienu žodžiu tų siūlomų knygučių nepeikiau (juk yra visokių), tik pageidavau, kad švietimo vadovai tą paino ką reikalą gal kiek smulkiau paaiškintų. Netiesą sako A.T.A., kad atsiųstų leidinių parinkimas 'nei tėvams, nei mokytojams problemų neturėtų kelti', nes iš tiesų yra kaip tik priešingai. Svetur išsisklaidžiusiom jaunom šeimom tikrai sunku susigaudyti, kur vaikams knygelę gauti ir kaip jas pasirinkti, juoba, kad čia neturim jokio centro, kuris tokius skaitinius telktų ir informacijas teiktų. Taip vieni jokių knygelėlių neįsigyja (nevisi turi su ok. Lietuva ryšius ir gali parsisiųsdinti), kiti tuo nė nesirūpina, palikdami vaikus greitam nutautimui, o treči vi sus gaunamus leidinius naudoja be jokios atrankos. Tad mano kreipinys į švietimo vadovybę, pageidaujant konkretnių gairių, nėra beprasmis, nors A.T.A. bandė jį iškreipti ir net pasityčioti.

Toliau aš skatinau dar ir patiem išeivijoje ugdytis vaikams skaitybą, o ne vien tenkintis koki kieno kartais gaunama literatūra iš anapus.

Estijos konsulas New Yorke A. Lindhorst.

Susirinkusieji pasikeitė nuomonėmis ir informacijomis apie tarptautinę padėtį bei einamaisiais reikalais ir klausimais, susijusiais su jų atstovaujamais kraštais bei jų veikla.

Žiūrint tikrovei į akis

Skirpstas

Bet A.T.A. mano nuomone smarkiai iškreipia, prie tėvų, kuriems pravarti pedagoginė pagalba, draugėn prijungdamas ir mokytojus. Juk tik tai tėvams, ypač svetur svetimybė užgožtiems, sunku įsigilinti į tautinio lavinimo priemonių pasirinkimą, kai centrinės informacijos nėra. Ir tas A.T.A. minimas sąrašas Švietimo Gairėse skelbtas jau prieš gerą eilutę metų, kai naujai priaugę skaitytojai dar nebuvo gimę. Be to, Sv. Gairės skirtos buvo mokytojams, ir to žurnalo tiražas toks neplatus, kad gal tik vienas nušimtis tėvų tepaskaitė. O čia prie tėvų gretinti mokytojus - gryna neįsimonė (ar gal A.T.A. pats nesižino ką kalbą), nes mokytojams šiuo atveju ne tik nėra problemų, bet jie kaip tik yra to reikalo patys didieji žinovai (tik jų žinių niekas šeimų tėvams nepateikia).

Taip pat aš keliau rūpestį, kad ir patys išeivijoje dar vaikams skaitybos pasirūpintume. Kodėl liovėmės teikti nuolatine rimtą paramą tų skaitinių leidybai ir puoselėjimui? Argi normalu, kad pernai čia vaikams išsileidom vos vieną naują knygelę?

Net gaila A.T. Antanaičio, kai, pritrūkęs argumentų, turi verstis tik pašaliniais spėliojimais ir neteisingom prielaidomis. Jis smulkiai išdėsto žinias apie anapusinę literatūrą ir vaikams skaitinius, esą ten yra daug gerų knygelėlių, o čia mums jų trūksta - lyg aš būčiau dė to priešingai rašęs? Stai kur įžūli demagogija: savas aliuizijas prikišti oponentui ir tuo būdu jį apkaltinti! Na, ir vanoja toliau jis mūsų 'puritonus', tariamai 'tenykštės knygos besikratančius, tartum pikto pinigų' - ir visa tai liejama ant mano galvos, nors mano tekste to suvis nebuvo, vien pasiteiravau, kaip knygelės atsirinkti, kad jau pati švietimo vadovybė tą pasirinkimą užsiminė. Taip savo išgalvojimus man primesdamas, A.T. Antanaitis susikuria tarsi pagrindą tam kryptingai užplauotam spaudos bendradarbio ar laikraščio sumurdymui įvykdyti. Aš gi jokios cenzūros neminėjau ir nesiūliau, nei kokių knygų kračiausi 'lyg pikto pinigų'. Net nė ironijos nebuvo tiesiame paklausime: ar visi tėvai pajėgūs knygeles atsirinkti? Juk vaikams skaitybos parinkimas pagal pedagoginius principus nėra toks nesudėtingas ir pašaliniais lengvai perprantamas. Tad ligšiol tebetikiu, kad naudinga būtų bent kartą metuose išvysti sąrašą jaunimui ir vaikams teiktinų ir gaunamų knygų, paskirstant bent į 2-3 skyrius, kad tėvai žinotų, kuriam amžiui kas tinka; tai būtų ir akiavaizdi paskata įsigyti tas priemones jaunajai kartai lietuviškai lavinti. Ir sąrašas skelbtinas ne pro forma (figūratyviai anot A.T.A.) kokioj siaurute spaudoj, bet būtinai populiariojo, irgi vaikų puslapiuose. Tokie sąrašai savaime teiktų patrauklumo nevienam knyga pasidomėti ir skaityti. Kodėl vengiama? Nuostabu, kad mūsų centrinės įstaigos ir fondai jau ilgą laiką griežtai nu-

sistatę išeivijoje neorganizuoti, negloboti ir pastovios paramos neteikti, neskatinti mūsų jaunimo skaitybos leidinių, apsiribojant vien komunistinių leidyklių pateikiamomis knygomis ...

O be reikalo A.T. Antanaitis išsigando (lyg vagie kepurė degal!) mano tarp kitko tartų žodžių, jog už geležinės uždangos (žinoma, išskyrus pagrindinę spaudą) visi leidiniai yra 'komunistinės valdžios suplanuota ir aprobuota literatūra'. Juk tai visiems aiški tiesa, niekeno neginčijama. Argi A.T.A. siūlytų mums dar viešai dėtis to nežinant? Ar gal jis mano, jog pravartu nutylėti tiesą, kad tenykštės valdžios žmonių nesupykintume? Be to, tai nėra mano originali mintis, o mūsų spaudoj gal šimtus kartų kartota, nes visai tautai tai skaudi byla; todėl čia nėra jokios priežasties man vienam daryti kokius priekaištus ir kelti ginčą. Net ir A.T. Antanaičio pagarbiai cituojama A.M. Jurašienė ryškiai paliudijo, kaip pavergtoj Lietuvoj visi leidiniai ir menai - pajungti griežtai partijos kontrolei ir autoriai žiauriai prievartaujami. Tad kodėl tik trumpas to fakto priminimas jau A.T. Antanaičiui kelia piktas mintis prieš mane ir sukursto 'paimti į ataskaitą'. Tokia būna demagogų taktika. O A.T. Antanaičio taktikai suprasti būdinga, kad jis žodį patriotinis jau ima į kabutes, t.y. pašiepia.

Gražiausias A.T.A. taktikos perlas tas, kad, mano tekste neradęs dingsties priekabe, o vistiek pasiryžęs 'ataskaitą' vykdyti, galop imasi kurti spėliojimus apie mane, mano žodžius savais 'papildo' - tik taip jis pajėgia rašinį privesti prie planuotų išvadų.

Stai, prisiminęs, kad "tokių leidinių sąrašas prieš kelis metus buvo skelbtas Švietimo Gairėse, mūsų 'patriotinei' spaudai rėksmingai besišiaušiant", toliau jau grynai vien iš savo delno semia argumentus, prikišdamas man nebūtus dalykus, girdi 'Spėju, kad dar ir šiandien panašiai reaguotų Skirpstas, nes iš paskutinio viršų cituojamo sakinio matosi, jog jo priekaištai dėl atrinkimo tėra figūratyvūs ir apie gimtajame krašte leidžiamą literatūrą jis jau susidares sunikiai bepakeičiamą nuomonę'. Sie spėliojimai -- perdėmu A.T.A. prasimanymai, o išvis neetiška kaltinimus remti vien savais spėliojimais. Visų pirma aš ničnieko nežinau, dėl ko ir kas kada šiaušėsi, todėl nė 'panašiai reaguoti' negalėčiau, tiesiog nepaduru man tokią šiaušimosi nuodėmę prikišti. Antra, aš jokių nuomonių dėl literatūros iš anapus (ar ir kitokios) nepareiškiau, taip pat dėl knygelėlių atrinkimo jokių priekaištų nepadariau, tik pageidavau konkretnių gairių. Trečia, jokių 'sunkių nuomonių' apie jokią literatūrą niekada nesusidariau ir neturiu, nes vertinu knygas tik individualiai pagal kiekvienos vertę (ši insinucija rodo, kad A.T.A. bando pagal save ir

(Nukelta į 6 psl.)

Vaclovas Sidzikauskas su PLB pirm. Juozu Bachunu 1966 m. Clevelande svarstant bendravimo su kraštu reikalą.

Vienos epochos galas...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir kita pusė - laikraštis daugiau skaitomas negu knyga! Gaudamas rankraštį iš prof. J. Puzino, kuris atrodė visai sveikas ir tvirtas, kaž kaip instinktyviai išpėjau, kad, profesoriau, reikia skubėti. Kiek jau liko žmonių, kuriems tie visi reikalai, ginčai ir kovos dar įdomu ir aktualu?

Iš tikro laikas taip greitai bėga, kad baigus spausdinti tą pirmą dalį, antroji dalis - veikla išėivijoje - pasirodė irgi įdomi. Juk net tie, kurie politika domėjosi, spėjo aprašomus įvykius pamiršti. Kai kurie jų jau skamba sensacingai. Be to iškilo dar vienas momentas. Ranką ant širdies padėjus tektų prisipažinti, kad mums jau dabar visa mūsų 'veikla' atrodo, jei ne komiškai, tai bent ne labai rimtai. Sidzikausko 'diplomatines paraštes' lektūra padeda ne tik atšviežinti atmintį, bet ir pažūrėti į dalykus reikiamoje šviesoje. Tos veiklos nebūtų, jei jos neskatintų pačių amerikiečių istaigos, kurioms po Berlyno 1948 m. blokados ir Korėjos karo atrodė, kad reikia ruošti būsimom grumtynėm, kuriose pavergtųjų tautų pagalba būtų reikalinga ir sveikintina. Prasidėjus atoslūgiui tas klausimas pasidarė mažiau aktualus ir amerikiečių materialinė ir moralinė pagalba pradėjo mažėti, bet ir tada mūsiškiai politikai raminosi viltimi, kad to kia neaiški padėtis negalės amžius testis ir turės pasibaigti. Gal net kokia jungtinė Europa, kuriai Pavergtųjų Tautų Asamblėja galėtų būti pavyzdžiu taikos sutartimi. Epocha tačiau pasibaigė ne taikos sutartimi, bet Helsinkio Aktu, iš kurio išplaukė naujos žaidimo taisyklės. Bet jų ieškant pravartu atsiminti, kaip iš tikro buvo toje epochoje.

Pas Sidzikauską jau skaitėme tos epochos galo artėjimą, simpatijų išėivių politikai nykimą Vokietijoje ir net Vatikaną. Atrodė, kad Sidzikauskas tai jautė, nors nenorėjo sakyti. Savo paskutiniuose puslapiuose jis pasakoja apie vieną savo eilinį vizitą Romoje Pa-

vergtųjų Tautų reikalais. Tai buvo 1964 m. rudenį. VLIKas tuo laiku pergyveno savo dažnai pasikartojančią krizę ir buvo užuominų, kad Sidzikauską, dr. A. Trimakui staugai mirus, reikėtų išrinkti pirmininku. Tada Romoje jam paskambinęs prel. L. Tulaba ir patarė nesutikti būti pirmininku, nes tas postas iš tradicijos priklauso krikščionims demokratams. Panašiai vėliau, jau grįžtant iš Romos ir sustojus Paryžiuje, išpėjo ir dr. E. Turauskas. Tarp tų išpėjimų ji tačiau priėmė aukštas Vatikano pareigūnas arkivyskupas Samore, senas jo pažįstamas, kuris tarp kitko pasakė, jog žinąs, kad Sidzikauskas numatytas vadovauti vyriausiam Lietuvos laisvinimo organui ir dėl to jis, Samore, sveikinas ir linkis geriausios sėkmės.

'Ekselencija' - atsakė Sidzikauskas - 'nepermaldaujamas dangiškasis Buhalteris yra prirašęs man daug kryželių, todėl manau artėja laikas man iš viso iš politikos pasitraukti, ją perleisti jaunesniems.' Akyliai į Sidzikauską pažūrėjęs, Samore tarė: 'Tamsta gali drąsiai dar eilę metų tose pareigose būti'. Dėl to palaiminimo - ar be jo, Sidzikauskas iš tikro buvo išrinktas pirmininku ir taip savo personalinėje unijoje sujungė Pavergtąsias Tautas, Lietuvos Laisvės Komitetą ir VLIKą. Tai davė pasitenkinimo, bet neilgam. Leiskime jam pačiam pasakoti:

'Baigdamas antruosius pirmininkavimo VLIKui metus pajutau, kad į mano ratus pradėta kaitioti basliai! Chicagos 'Draugo' vedamuosiuose pradėjo rodytis užuominos, esą vienas asmuo, kad ir gabiausias, visvien negalys visų laisvinimo darbų aprėpti, vadovavimą reikia perleisti jaunesniems ir pan. Prisiminiau prelatą Lado Tulabos ir savo kolegos Eduardo Turausko Paryžiuje (mirė ten 1966 m. išpėjimus). Pirmą kartą Pfullingene-Reutlingene-Tuebingen 1949 m., po sugrįžimo iš Chicagos ir geros valios misijos JAV-se, o dabar New Yorke, pajutau, kad tokiame, į politi-

nes partijas atremtam politiniam organui kokių yra VLIKas, gali vadovauti tik platų visuomeninį užnugarį ir nuoširdžią atramą spaudoje turintis asmuo, priklausantis krikščionių demokratų ar panašiai politinei partijai. Nežiūrint to maniau galėsiąs dėtis iki savo kadencijos pabaigos, t.y. po metų. Tačiau, 1966 m. lapkričio mėn. incidentas buvo tas lašas, kuris perpildė taurę.

Sviesos-Santaros pirmininkas Saulius Simoliūnas Carnegie Endowment International Center patalpose susaukė susirinkimą aktualiesiems politiniams, jų tarpe ir bendravimo su Lietuva, klausimams apsvastyti. Į tą susirinkimą jis atšvedė ir aukštą Lietuvą okupavusios Sovietų Rusijos pareigūną, J.T. bibliotekos direktorių Leoną Vladimirovą. Pastarasis buvo gimęs Telšiuose, baigęs Lietuvos universitetą ir ieškojo kontakto su New Yorke bei kituose miestuose gyvenusiais lietuviais. Simoliūnui prašius susirinkimo pirmininką, Vincas Rastenis davė Vladimirovui žodį ir leidosi su juo į polemiką. Buvo tai pirmas toks atsitikimas, kai aukštas okupanto pareigūnas dalyvauja išėivių akademikų politinėse diskusijose. Dalyvių tarpe buvo ir du VLIKo valdybos nariai - Bieliukas ir Vedeckas. Daugelis manė, kad ir Rasteniui nereikėjo duoti žodžio Vladimirovui ir kad VLIKo valdybos narių pareiga buvo vienu ar kitu būdu pareikšti protestą prieš okupanto aukšto pareigūno dalyvavimą ir kalbėjimą laisvųjų lietuvių susirinkime.

Principios obstel! Manydamas, kad pro tokio 'tautinės drausmės' laužymo negalima praeiti tylomis ir kad juos reikia sudrausti pačioj pradžioj, aš Sviesos-Santaros incidentą referavau artimiausiam VLIKo tarybos posėdyje. V. Vaitiekūnas pasiūlė mano iškeltą klausimą svarstyti nesiūlant jokių sankcijų, kam aš pritariau; kitas tarybos narys, A. Daunys, pasisakė prieš svarstymą. Balsuojant, tarybos narių dauguma pasisakė prieš

klausimo svarstymą. Laikydama, kad aš neturiu reikiamo palaikymo VLIKo tarybos daugumos, aš pareiškiau savo, tuomi ir visos VLIKo valdybos atsistatydinimą, sutikdamas testis pareigas iki VLIKo Seimo ir išrinkimo kito pirmininko. Toks mano reagavimas, gerokai sukrėtęs VLIKą sudarančias grupes ir už jų, savo tikslą pasiekė: 'broliavimasis' su okupanto pareigūnais, bent žinomas ir viešas, liovėse; lietuviškoji išėivija labiau susidrausmino, susiprincipino.

Laisvųjų lietuvių bendravimas su Vladimirovu tuo nesibaigė. Turėjau žinių, kad ir tam tikrą padėtį lietuvių visuomenėje užimantieji asmenys nevengia svečiuotis pas Vladimirovą ir kad po vieno tokio asmens vaišinimosi Vladimirovas prisitaręs jam patikimiems lietuviams: 'na ir tipelis - jis visus peikia, matomai norėdamas įtikinti, kad tik jis vienas yra ir geras ir išmintingas'.

To incidento pasėkos buvo tokios: susirinkime dalyvavę ir nereagavę valdybos nariai - Bieliukas ir Vedeckas - į naują valdybą nebuvo pakviesti, o posėdžiui pirmininkavęs Vincas Rastenis liovėsi buvęs Lietuvos delegacijos PET Seimo nariu.

Praėjus gerokai laiko po mano pasitraukimo iš VLIKo pirmininkų, jau kaip LL Komiteto pirmininkas, susidūriau su kitu panašios rūšies įvykiu. Iš Pietų Amerikos grįždamas Paryžiuje sustojau V. Zalakevičius, Vilniuje susukęs filmą 'Niekas nenorėjo mirti'. Filmas buvo iš partizaninio karo Lietuvoje, sovietų kariškoms jėgoms antru kartu užėmus Lietuvą. Į mano rankas patekusiame filmo aprašyme Lietuvos partizanai buvo vadinti banditais ir pan. Filmas buvo demonstruojamas specialiam Paryžiaus kine. Jo pažūrėti atėjo ir Paryžiuje tuomet gyvenęs buvęs Lietuvos karo attaché prie Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje pulk. Juozas Lanskoronskis. Pasipiktinimo audrą sukėlė ne pats filmo žiūrėjimo faktas, bet pulk. J. Lanskoronskis suruoštos V. Zalakevičių vaišės, į kurias jis pakvietė Prancūzijos LB pirminką kun. Petrošių, Lietuvos atstovybės sekretorių A. Liutkų ir, regis, dar kai ką. Tos

vaišės igijo V. Zalakevičiaus pagerbimo pobūdį. Kadangi pulk. J. Lanskoronskis buvo Lietuvos delegacijos PET Seimo narys, o delegaciją skiria LL Komitetas, tai aš paprasčiau Lanskoronskį suteikti man daugiau žinių apie čia suglaustai atpasakotą įvykį Paryžiuje. Pulk. Lanskoronskis atsakė išdidžiu laišku, kurio motto buvo? 'kas gali įtarti Cezario žmoną?' Jis sakėsi pats žinąs ką daras, 'taip dariau ir darysiu'. Pulkininko pasiūlymu nepaprastai buvo sujaukinti Chicagos ramovėnai su gen. S. Dirmantu priešakyje. Man atvykus kitais reikalais į Chicago, jie mane pasikvietė (pas pulk. Zilių) tuo reikalu pasitarti. Kiek galėdamas aš juos raminau, sakiau, kad aš tą dalyką aiškinu ir išaiškinęs juos painformuosiu. Jeigu ne tas pulk. Lanskoronskis laiško tonas, visas tas reikalas, greičiausiai, būtų buvęs gana greit užmirštas. Dabar gi buvo pareikalauta jo reikalą įrašyti į LL Komiteto artimiausio posėdžio darbotvarkę. Rezultatas - pulk. J. Lanskoronskis liovėsi buvęs Lietuvos delegacijos PET Seime nariu. Jis, regis, dar ir šiandien už tai ant manęs Pyksta.

Tai buvo jau ženklas iš vidaus, kad visa epocha eina prie galo. Aiškiems frontams pranykus, kova už tautos išlikimą ir laisvę persikėlė į pasikurusių asmenų galyas ir širdis, vistiek kam jie viešai betarnautų. Apie tai mes dar daug girdėsime ginčų ir barnių. Kol kas tačiau turime padėkoti poniai Birutei Sidzikauskienei už leidimą pasinaudoti tais atsiminimais ir, žinoma, pavėluotai pačiam jų autoriui, už taip įdomią medžiagą pasiskaitymui.

MEN/WOMEN

ATTRACTIVE, POISED & INTELLIGENT TO WORK IN A EUROPEAN DISCOTEQUE OF PRIVATE MEMBERSHIP. CALL 215-665-1177. (31-33)

Wanted Journeyman

TOOL AND DIE MAKERS

Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & Close tolerance. Up to \$24,000 or more per year (incentive plan).

APPLY CALL OR WRITE TO:
NEW HOPE TOOL &

FABRICATION

P. O. BOX 607
FUQUAY VARINA, N. C. 27526
919-552-9181 (26-32)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

LAISVA NUOMONĖ

Kadangi kone visi laikraščiai šiandien giriasi gerbią "laisvą nuomonę" ir leidžia savo skaitytojams pasisakyti nuosavą mintį, net nesutinkančią su redakcijos pažiūrom, tai ir mes čia spausdiname vieno savo skaitytojo atskirą balsą, atsiųstą "Okulistų kolektyvui". O jis štai ką sako:

"Ponai! Jus, žiūrėdami į mūsų visuomenę pro mėlynus akulorius, turbūt jau nematote nė mūsų veikėjų

baltų įkapinių marškinių, kuriuos jie savo liežuviais vienas kitam taip švariai išskalbė, kad dabar visi panašūs į krivių krivaičius. Dėl to ir jūsų turinys vis toks negatyviai kritiškas net tenai, kur reikėtų zvanyti besąlyginį optimizmą, o atlaidus, kur reikėtų net rusiškai nusikeikti.

Šia proga noriu dar pastebėti, kad mūsų laikraščiai per dažnai dar vis skundžiasi sunkiais laikais, redaktorių ir leidėjų vargais ir gerų bendradarbių stoka. O mano nuomone laikai dabar yra lengvi jau vien ir dėl to, jog iki šiol dar nesame girdėję, kad kuris nors ir akiplėšiškiausio šmeižtaraščio redaktorius būtų buvęs pasodintas į kalėjimą už "vienos visuomenės dalies kiršinimą prieš kitą", kas šiuo metu net lenktyniaujant vykdoma.

Na, o gerų bendradarbių būtų net didžiausias perteklius, jeigu laikraščiai neiškraipinėtų savo korespondentų minčių ir rodytų daugiau tolerancijos nors ir nemaloniai teisybei.

Štai aš pats aną sykį laikraščiui net su stambesne auka pasiūstojė žinutėje nuoširdžiai pasidžiaugiau, kad pagaliau numirė mano uošvė, pagadinusi mano žmonos charakterį ir sugriovusi man šeimyninį gyvenimą. Ir įsivaizduokite! Redaktorius, mano korespondenciją numetęs į krepšį, išspausdino ne tik tos velionės pagražintą biografiją, bet dar man viešai pareiškė "nuoširdžią ir gilią užuojautą." Velniop tokią spaudos moralę!

Be to, kitoje korespondencijoje aš vėl parašiau tikrą teisybę, kad mano dėdė, čia žinomas bedievis ir bimbininkas, dabar, sulaukęs 80 metų amžiaus, jau net prieš šnapso puskvortę gerdamas plačiai žegnojasi ir man kas sekmadienis duoda po 5 dolerius, kad nuėjęs į bažnyčią tyliai už jį papoteriaučiau. Ar tai neįdomu visuomenei ir mūsų politiniams veiksniams? O redakcija apie tai neįdėjo nė žodžio ir man atsakė, jog tokia mano žinia esąs "religijos išniekinimas"...

O ir vėl, savo išsamiaame straipsnyje aprašydamas paties redaktoriaus sūnaus antrąsias vestuves, ta proga aš pirmasis visoje Amerikoje iškėliau originalią mintį, kad mums jau seniai reikėjo prisispausdinti lietuviškų kortelių ir su mūsų poetų įdainuotais laimingų skyrybų linkėjimais. Deja, tas redaktorius neįdėjo nei tų šaunių vestuvių aprašymo, nei mano verto dėmesio sumanymo...

Dar blogiau mano žurnalistiniai ryšiai su spauda baigėsi, kai vieno laikraščio redaktoriui atsargiai priminiau, kad jo dabar labai narsus bendradarbis savo metu yra patarnavęs NKVD, vežant lietuvius į Sibirą, Gestapui, atrenwant kandidatus į Stuthofą, dalyvavo ekspertu CIA skryninguose, o dabar kuždasi su žydų agentais, medžiojančiais nacių kolaborantus. Į tai gavau trumpą priminimą, kad visais laikais tikras patriotinis lietuvis, ką jis bedarė ar daro, turėjo ir turi prieš akis tik Lietuvos gerovę... Be to, buvau paprašytas savo straipsniais daugiau netrukdyti redakcijai brangaus laiko.

Na, tai sakykite, ar galima padoriam žmogui ilgai mūsų spaudoje bendradarbiauti?"

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Ką daryti?

Nors aš esu "ne jauna", bet dar geros sveikatos ir, pasidžiaus, užsišaldžiusi raukšles bei suveržusi minkštesnes kūno dalis, dar visai gerai atrodau. Prieš 10 metų esu išsiskyrusi su savo pirmuoju vyru, o dabar, gudriai nuspėjusi savo

tikrąjį amžių, rodėsi labai laimingai ištekejau už tokio 60 metų "donžuano" daktarielio.

Deja, po visų medaus mėnesio saldžių aną dieną kaip iš pragaro gavau paties JAV prezidento pasirašytą ir jo antspaudu pagražintą raštą, kuriuo esu sveikinama, kad sulaukiau 80 metų amžiaus... Tą "diploimą" nelaimingu atsitiki-

mu perskaitęs, mano jaunasis vyras visiškai pasiuto iš piktumo, kaltina mane apgavyste ir žada pamesti.

Sakykite, kaip galėjo prezidentas sužinoti mano amžių ir padaryti man tokią baisią kiaulystę?

Išsigandusi jaunavedė

Redakcija: Matyt, jūsų pavydžios draugės ar jūsų pirmasis vyras pasirūpino, kad nebūtumėte savo laimės dienomis ir šio krašto prezidento pamiršta, ir suteikė Baltiesiems rūmams reikalingas informacijas. Sveikiname ir mes garbingos sukakties progą.

Ar tai paslaptis?

Visi žinome, kad yra toks "Amerikos balsas", "Radio liberty" ir dar kitų radijų, kurie kalba į Lietuvą. Atrodo, kad taip pat visi turėtume žinoti, kada ir kokias informacijas jie tenai pateikia, bet aš teiravausi pas įžymius mūsų veikėjus, ir jie man nieko negalėjo paaiškinti, nes patys irgi nieko nežino. Vienas jų patarė man kreiptis tokių informacijų į savo gimines Lietuvoje, kurie tų radijų klauso.

Sakykite, ar tai yra vienintelis būdas šią paslaptį sužinoti?

Negirdintis klausytojas

Redakcija: Mes irgi nežinome ir abejojame, ar ir giminės jums tokias žinias laiške suteiks.

KAIP ĖDRUS KŪNAS IŠNAUDOJA JAUTRIĄ SIELĄ

Kokių kilnių intencijų būtų mūsų dvasios pasireiškimai, — patriotinės meditacijos, liūdesio, džiaugsmo ar religinio susikaupimo valandos, — kažkodėl visada kaip apsukrus šuva per skerstuvų puotą paskutinį kepsnį nusineša vis tas mūsų

SAŽINĖ

Baigia karą, laukiam tvano,
žaidžiam giltine akla, —
žmogų gano — neišgano
Net ir sąžinės šmėkla.

Žmonos moko mokslo vyrus,
Vyrai baido velniava, —
Tyli sąžinė numirus,
Tyli sąžinė gyva...

Ir vėl brolis smaigia brolių,
Svečio pačią glemžia sau.
Sako: tokia mano rolė, —
Vien tik sąžinės klausau!..

Šaukiam žygin prieš vergiją,
Už išganymą visų —
Verkia lobių išigiję,
Jogei sąžinės baisu.

O kai grabą remsim nosim,
Žus tėvynė kruvina, —
Iškilingai uždainuosim:
Mūsų sąžinė gryna!..

A.

sų riebuilis kūnas. Na, tik žvilgtelkite bent į kelias šių

dienų mūsų įvairios spaudos žinutes:

"... Pasibaigus jaudinančiai Vasario 16-sios minėjimo programai, ponios buvo neįvykščiai paruošusios tikrai gerų užkandžių, o garbingi svečiai pasinaudojo dar ir draugišku baro patarnavimu."

"... Po susirinkimo, kuriame pagrindinis kalbėtojas išryškino mūsų tautos ilgą amžių kančias ir ta proga tylos minute buvo pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės, publika dar nesisikirstė ir prie gausiai padengtų stalų dar išūturiavo iki vėlaus vidurnakčio, dailindamasi mintimis ir keldama tostus už retą šioje kolonijoje svečią."

"... Puikiai pavykusio (Nukelta į 6 psl.)

Gerbiamieji tautiečiai! Aš turiu didžią garbę pristatyti mūsų organizacijos seimui į pirmininkus štai pačios jauniausios mūsų kartos atstovą Vytenėlį Kilbuką. Jis jau yra sėkmingai veikęs akademikuose skautuose, ateitinukuose, neolituonuose, Vlike, Alte, Balfė, SLA, organizuotoje ir reorganizuotoje bendruomenėse, liberaliniame sąjūdy, dar vakar buvo sendraugis, o šiandien vėl įstojo į skautų vilkiukų eiles, stengdamasis pagyvinti mūsų jaunimo veiklą... Ponai, ko tylite?

PRO MĖLYNUS AKINIUS...

(Atkelta iš 5 psl.)

koncerto užbaigai šeimininkės pateikė daug suaukotų labai gardžių tortų ir kitočių gėrybių, o kas norėjo, galėjo įsigyti ir "inpilo" taurelę. Tik gaila, kad solistas kiek sunesveikavo ir turėjo per anksti išvykti."

"...Iš kapinių grįžome labai sujaudinti. Juk ta pavyzdinga lietuviška šeima staiga taip anksti neteko vyro ir dar mažamečių vaikų tėvo... Visus laidotuvių dalyvius simpatinga našlės sesuo pakvietė į savo erdvius namus užkandos ir pasistiprinimo, kur jie buvo pavaišinti įvairiais gabios šeimininkės gaminiais, tarpe kurių turėjo progos socialiai užkasti ir lietuviškų cepelinų... Tokia artimųjų užuojauta gerokai apramino ir vargšę našlę."

P A D Ė K A

Vienas skaitytojas mums įteikė tokią jam atsiųstą "padėką":

"Gerbiamasis Profesoriau, Pernai per mūsų tautinę šventę aš įsirašiau į magnetofono juostą Jūsų pagrindinę kalbą ir ją buvau pasidėjęs į savo istorinės medžiagos archyvą. Kadangi mano žmona dabar labai nervinga, be pagrindo kelia triukšmą ir dėl to abudu sergame nemiga, tai aną kartą nutariau jai pakartoti Jūsų prakalbą. Pasirodo, jos klausydami, mudu jau po kelių sakinių užmigome ir nepabudome iki ryto. Dabar įrašą labai sėkmingai vartojame nuo insomijos ne tik mes, bet ir keli mūsų kaimynai bei pažįstami."

Visų vardu nuoširdžiai dėkojame už tokį netikėtą "pagydimą". (Parašas).

IŠ OKUP. LIETUVOS

Turistai pasakoja, kad Vilniuje žmonės, laukdami prie parduotuvės iš satelitinių kraštų atvežtų "deficitinių prekių", pamatė prie durų stipriais klijuais kažkieno prilipintą skelbimą: "Partijos narių dėmesiui! LKP nariai, negaiškite eilėje su liaudimi, o eikite pro užpakalines duris į specialų skyrį, kur jums visi gaminiai yra rezervuoti." Laukiančių eilėje kilo ir juokas ir pikti komentarai.

★

Vienam tautiečiui iš Lietuvos atsiųstame laiške tarp kitko rašoma: "Praeitą sekmadienį Valakumpiuose, gausiai žmonių miniai poilsiaujant, pasirodė slampinėjantis senas šuo su ligi žemės nukarusiu didžiuli medaliu po kaklu, kuriame stambiomis raidėmis įrašyta: "Už nuopelnus, beprikaistingai laistant komunistinio rojaus medžius."

Išpūdžiai iš Jaunimo Kongreso...

(Atkelta iš 1 psl.)

valdybos pirmininkas inž. V. Kamantas. Vyskupas Deksnys paskaitė iš Vatikano gautą Sv. Tėvo palaiminimą kongresui, o dr. Gerutis pasveikino dalyvius diplomatinės tarnybos vardu, kuri, pasak kalbėtojo, teisėtai tebeatstovauja nepriklausomai Lietuvos valstybei. PLB pirmininkas V. Kamantas padalino garbės ženklus bei įteikė dovanas jaunimo atstovams, kurie surengė šį išpūdingą kongresą o taip pat apdovanojo atskirų kraštų jaunimo vadovus dalyvavusius kongrese. Mokytojas V. Bartusevičius (Vokietija) ir studentas K. Ivinskis (Bonna) laikė trumpus referatus klausimais, susijusiais su kongresu. Po to paskaitytos kongreso paruoštos rezoliucijos, kuriose besąlygiškai pasisakoma už lietuvių tautos visišką laisvę. Už darymo išklmės dar kalbėjo Pasaulio Lietuvių Sąjungos buvusioji pirmininkė G. Juozapavičiūtė ir naujasis pirmininkas G. Aukštuolis.

Kongreso uždarymo ceremonija, vykusį pakilia nuotaika, užbaigta prasmingai himnu "Lietuva Tėvyne mūsų", kuris galingai nuskambėjo tarytum bendra priesaika reikšmingais rodžiais "Vardan tos Lietuvos vienybė težydi!"

Pasibaigus kongresui, jaunimas kartu su vyresniaisiais vakare vyko į Frankfurą, kur "Palmių Sodo" restorano salėse suruoštas balius. Giedrioje nuotaikoje, grojant orkestram linksmintasi iki pirmos valandos nakties.

Kitą rytą, sekmadienį, Koenigsteine atlaikytos iškilmingos pamaldos, kurias atnašavo Vakarų Europos lietuvių vyskupas dr. A. Deksnys, asistuojamas kelių Vokietijos bei iš Italijos, Prancūzijos ir Argentinos atvykusių kunigų. Pamokslą sakė mgr. L. Tulaba iš Romos.

Po pamaldų prasidėjo pasakutinis vyksmas - kongreso dalyvių skirstymasis. Nors tebuvo su jaunimu nepilnas dvi

★

Sakoma, kad vienam Vilniaus fabrikui yra užsakyta pagaminti šveicariško stiliaus sieninių laikrodžių, kuriuose vietoje gegutės kas valanda išlįstų kukuojantis Leninas, Brežnevas arba KGB viršininkas Andropovas. Laikrodžiai su Leninu ir Brežnevu būsią išdalinti LTSR Mokslų akademijai, rašytojų, dailininkų ir muzikų sąjungoms, o su kukuojančiu Andropovu - gamyboj atsilikusiems fabrikams ir ten, kur įtariama, kad gali būti platinama "LKB kronika".

★

Grįžusiam iš JAV-bių labai budriam tarybinių veikėjų ekskursijos "ganytojui" Vilniaus saugume buvo paskaitytas labai nuoširdus jo pokalbis su New Yorke gyvenančiu bimbinku dėde, kuriame šis angelas sargas labai prašo nupirkti jam automobilį ir gerą foto aparatą...

dienas ir negalėjau stebėti nei jaunimo stovyklos Anglijoje, nei jų svarstybų Altenberge, Vokietijoje, bet trumpas bendravimas Koenigsteine įgalino susidaryti bendrą vaizdą tiek apie patį kongresą, tiek apie jo dalyvius.

Labiausiai neišdildomą ir išliekamiausį išpūdį man, jau seniai bemačiusiam tokį gaušingą jaunų žmonių sambūrį, padarė tas faktas, kad susirinko tiek daug lietuviško jaunimo. Tai negali nedžiuginti visų tų, kurie sielojasi lietuviškais reikalais, kurie "serga" lietuviškomis ligomis. Užsitiesus lietuvių tautos nelaisvei, mūsų vyresniosios kartos dirbamas darbas anksčiau ar vėliau turėtų nutrūkti, jeigu pasitraukiančiųjų gretų nepildytų vidurinėsios bei jaunesniosios kartos visuomenininkai. Mūsų reprezentaciniuose sambūriuose šiuo metu kaip tik vyksta toks generacijų pasikeitimas.

Mes, europiečiai, džiaugiamės, galėję pabendrauti su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dviem naujosios vadovybės nariais - valdybos pirmininku inž. V. Kamantu ir vicepirmininku R. Sakadolskiu, redaguojančiu "Pasaulio Lietuvį". Aukštai įvertiname jų savonorišką atsidavimą lietuviškiems reikalams. Nors metų skaičiumi kiek vyresnis, bet tokį pat pasišventimą stebėjome ir kongrese dalyvavusio Kanados Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininko Jono Simanavičiaus asmenyje.

Ketvirtasis Jaunimo Kongresas sutvirtino mūsų, europiečių, įsitikinimą, kad su viduriniąja karta nepasibaigs lietuviškos išeivijos visuomeninis darbas, kad jau subrędimo (ir tebebręsto) jaunesnioji karta, kuri toliau puoselės gyvybinius lietuvių tautos reikalus emigracijoje. O pati vyriausioji išeivijos misija yra nepaliaujamai kelti balsą už engiamą lietuvių tautą Tėvyneje, garsiai reikalauti jai tų pačių teisių, kuriomis naudojasi kitos laisvėje gyvenančios tautos.

Kongresas įrodė, kad jaunimas, veiksmingai remiamas vyresniųjų bei viduriniųjų kartų tautiečių, sugeba suorganizuoti tokį visais atžvilgiais reikšmingą renginį, kaip Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Kongreso rengėjai tiek Anglijoje, tiek Vokietijoje, tiek Jungtinėse Amerikos Valstybėse bei Kanadoje, buvo tie pagrindiniai organizacinio mechanizmo ratai, kurie suko visą aparatą. Bet ir po kitus kraštus išsibarstę išeivių vaikai, nor ir gyvendami atokiau nuo gausėsių emigracijos centrų, sugebėjo išsaugoti savo tėvų palikimą ir ne tik atlikti ilgą varginančią kelionę į kongresą, bet ir jame vienaip ar kitaip pasireikšti.

Apsilankęs kongreso baigminėje dalyje ir rašydamas šias pastabas, greičiausiai, nepasiduodu vien jausmams ir nepuolu į tuščiažodžiavimą. Ketvirtasis Pasaulio Jaunimo Kongresas, be abejo, toli gražu neišsprendė visų sudėtingų problemų, kurios kyla dėl jaunimo išlaikymo emigracijoje. Bet pats faktas, kad šiemet vėl galėjo įvykti jau ket-

ŽIŪRINT TIKROVEI Į AKIS...

(Atkelta iš 3 psl.)

kitus apspėsti). O tasai "viršų cituojamas sakiny", kuriuo A.T.A. paremia savo spėliojimus ir įtarinėjimus bei apkaltinimus - tai tas pats, kad už geležinės uždangos visi leidiniai yra "komunistinės valdžios planuojami ir aprobuojami". Tai ne mano sukurta mintis, o dažna mūsų spaudos skaitoma tiesa, kurią gal tik A.T.A. bandytų nuginčyti? Tačiau iš tokių pretekstų ir spėliojimų jis jau daro toli nuklystančias išvadas - man ant galvos bando išpilti visą srautą nedorybių: ir grasinimai, ir dviveidiškumas, dvigubi standartai, ir kūrėjų šmeižimas ir cenzūravimas, dar ignoracija bei moralinis teroras... Ar įtikėsime, vis tai Skirpsto kaltės iš Dirvos nr. 16 skilties, tik paskaitykite ten (bet A.T.A. nutyli tą numerį, kad skaitytojas nesuvoktų, jog šie baisūs apkaltinimai - tėra tik A.T. Antanaičio prasimanyti purvai...). Ir kokių kreivų tikslu jis gale pacituoja A.M. Jurašienės žodžius, lyg jos vardas turi pridengti jo šališkus išpuolius su piktai prasimanymais? Ypač kad tie Jurašienės žodžiai apie literatūrą neturi jokio ryšio su mano skilties mintimis apie pedagoginę skaitybą.

virtas kongresas ir kad naujoji Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vadovybė gavo pavardimą po keturių metų suorganizuoti naują, penktąjį jaunimo kongresą, įtikinamai byloja apie tai, kad lietuviškasis jaunimas išeivijoje yra gyvas, nors jam tokiu išlikti sąlygos nėra palankios.

Esu tikras, kad tas gražusis, daug vilčių teikiantis jaunimas, kurį galėjau stebėti Koenigsteine, sandarmėje bendradarbiaudamas su visa lietuvių išeivija, ir toliau sėkmingai prisidės prie lietuvių tautos nekintamo didžiojo tikslo, kurį taip prasmingai išreiškė mūsų jaunieji broliai ir seserys Kaune, kai buvo laidojamas Romas Kalanta, protesto ženklai prieš okupaciją priėmęs ugnies mirtį. Kauno jaunimas išreiškė visos lietuvių tautos nesenstantį pastovų reikalavimą:

'LAISVĖS LIETUVAI!'

age

Iš viso A.T. Antanaitis čia prasilenkė su mano tema (jo antraštė rodo, kad tai daryta sąmoningai): aš keliu balsą dėl gausesnės ir tinkamai parinktos, patogiau išigyjamos lektūros jaunimui, akstinu, kad pasirūpintume jos daugiau - liuanistinėse mokyklose darbas taptų sėkmingesnis bet čia štai prasikiša kitokia pastanga - tą reikalą nutildyti ir skatinančius balsus šurkščiai užgniaužti. A.T.A. imasi įrodinėti, kad išeivijoj jokių gerų knygelių mūsų jaunimeliui nėra ir esame nepajėgūs parūpinti (tarsi nėra lėšų nei raštingų autorių). O tai netiesa, nes prieš keletą metų suteikus vienkartinę paramą tuoj atsirado neblogų knygelių (A. Mironas, J. Svaistas), o jei taip kasmet testume, tikrai išsiugdytume gausėsių ir tobulesnių skaitinių jaunimui. Bet jei niekas nę piršto nejudins, o dar priešingi balsai plūstamai nureks, kaip daro A.T.A. tai nieko ir nebus. Kodėl jis taip primygtinai įkalbinėja mums švietimo veikėjų nepajėgumą moksleivius būtiniais skaitiniais aprūpinti? Ir kodėl nebandoma šio reikalo bent kiek taisyti? Panašu į mūsų Amerikos energijos išteklių bylą; rankas sudėjus amžinai priklausyti nuo arabų kraštų, savo pajėgumo galimybių neišbandant...

Wanted Journeymen
or
1st Class

TOOL & DIEMAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. With die repair experience helpful. Steady work, overtime and fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE TO:

**GREENE
MANUFACTURING CO.**
1028 Douglas Ave.
Racine, Wis. 53401
414-637-1221

(31-33)

PRESSMAN, MULTICOLOR

Atex, USA, Inc. Asheville, N. C. 28802. Opening for experienced pressman/woman, 1st shift. Excel sal & fringe benefits. Relocation funds avail. Call collect weekdays Mr. MELICK, 704-274-7920

(30-36)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a peaceful rural community. For midnight to 8 a.m. shift. Excellent salary, fringe benefits & congenial working conditions. Plus meal on duty. Apply call or write to:

**PARMER COUNTY
COMMUNITY HOSPITAL**
1207 CLEVELAND
FRIONA, TEXAS 79035
806-247-2754

(27-33)

PUKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Jaunimo kongresai -- kraitis ateities Lietuvai

Antanas Juodvalkis

IV PLJ Kongresas įvyko š.m. liepos 11-29 dienomis Europoje. Prasidėjo kongreso stovykla liepos 11 d. St. Mary's College, Strawberry Hill, netoli Londono, Anglijoje.

Sukviestiems spaudos ir visuomenės atstovams Chicagoje (dalyvavo 31), PLB pirmininkas V. Kamantas ir kongreso stovyklos vadovas kun. A. Saulaitis, painformavo apie kongreso eigą, nuotaikas ir įvykius. Pranešimas įvyko š.m. rugpiūčio 3 d., Jaunimo Centro kavinėje.

Stovykloje dalyvavo 430 registruotų ir 30 neregistruotų jaunuolių iš 13 kraštų. Aplinka labai graži ir rami. Daug rožių, gėlių, krūmų ir medžių nepaprastai švaru. Stovykloje buvo dirbama būreliais po 20-30 žmonių. Kalbiniu atžvilgiu jaunimas buvo nevienodo lygio. Silpniausiai lietuviškai kalbėjo Europos kraštų jaunimas, o stipriausiai - S. Amerikos. Būreliuose buvo mokoma ir lietuvių kalbos. Programos vykdavo vakarais ir naktimis, dažnai net iki 2-3 val. ryto. Vakarinės programos paruošdavo atskiri būreliai ar kraštai. Buvo įdomių programų. Stoavyklautojai patys sukūrė ir inscenizavo lietuviškas vestuves ir kt.

Stovyklautojai gyveno bendrabučiuose ir atskiruose, plačiai išmėtytuose namukuose, o maitinosi valgykloje.

Stovyklos iškilmingas atidarymas įvyko liepos 11 d., valgykloje. III PLJ kongreso komiteto pirm. kun. A. Saulaitis plaktuką perdavė IV PLJ kongreso pirm. A. Smitui, o šis - Anglijos ruošos k-to pirm. A. Vilčinskui. Kongresą sveikino Europos lietuvių sielovados vadovas vysk. A. Deksnys, Lietuvos atstovas Anglijai V. Balickas, PLB pirm. V. Kamantas, Kanados LB Krašto v-bos pirm. J. Simanavičius ir kiti. Padėkos ženklai, Anglijos ruošos k-to pirmininkui A. Vilčinskui, už parodytą pasišventimą ruošiant kongreso stovyklą, PLJ valdybos pirmininkas V. Kamantas įteikė kun. S. Ylos knygą 'Lietuvių šeimos tradicijos'.

Stovykloje paskaitas skaitė A. Stromas, R. Silbajoris, I.

Meras, V. Rakauskaitė ir kiti. Muzikinę programos dalį vedė nepailstamas jaunimo draugas, išradingasis muzikas Faustas Strolia.

Būreliuose buvo mokomasi tautinių šokių, filmavimo-fotomeno, architektūros ir daugelio kitų dalykų. Kūrybos vakare, tarp kitų, savo kūrybą skaitė I. Meras, V. Slaitas, K. Bradūnas.

Nusistovėjusią kasdieninę stovyklos tvarką sugriovė savaitgalio renginiai. Didysis koncertas įvyko liepos 14 d., 14 val. Queen Elizabeth modernioje salėje, Londone. Programą išpildė D. Viskontienės vadovaujamas moterų oktetas 'Volungė' iš Toronto, Kanados fleitistas Petras Odinas, pianistė Raminta Lampsatytė - abu iš Vokietijos, ir Rasos Lukoševičiūtės vadovaujamas liaudies tautinių šokių bei muzikos ansamblis 'Gintaras' iš Montrealio, Kanados. Dalyvavo arti tūkstančio svečių ir programos išpildytojams sukėlė ovacijas.

Po koncerto, tūkstantinė eiseną, nešina vėliavomis ir gėlių vainikais, Londono gatvėmis nužygiavo prie nežinomo kareivio paminklo ir pagerbė žuvusius už laisvę. Eiseną globojo policija ir sustabdė judėjimą judriomis Londono gatvėmis, o praeiviai domėjosi šių iškilnių tikslu.

Tos pačios dienos vakare įvyko jaunimo šokiai Kensington Town salėje, Londone. Šokius pajavairino Venecuelos jaunimas, pritariant gitaroms padainavęs lietuvių liaudies dainas pritaikytas šokiams - įtraukė visą jaunimą ir sukėlė entuziazmą.

Vyresniesiems svečiams buvo suruoštas priėmimas Lietuvių namuose. PLB valdybos nariai ir J. Simanavičius aplankė Lietuvos atstovą V. Balicką ir ta proga prie pasiuntinybės buvo iškelta Lietuvos vėliava.

Sekmadienį, liepos 15 d. 14 val. Bromptono Oratorijoje, Londone, vysk. A. Deksnys, asistuojant kunigui - A. Saulaičio, K. Bučmio ir V. Sarkos - atnašavo mišias.

PLB valdybos nariai - V. Kamantas ir R. Sakadolskis tu

rėjo pasikalbėjimą su Britanijos Lietuvių s-gos ir LB valdybomis. Tarp šių dviejų institucijų yra trintis ir nesutarimas. Padėtis studijuojama ir reikės bandyti surasti išeitį.

Visus nemaloniai nuteikė dviejų mūsų jaunuolių - Plepytės ir Ambuto - sužeidimas, kuri padarė pravažiuojantis motociklistas. Siuo metu jie jau yra grįžę į Chicago ir gydomi namuose.

Jaunimo atstovai lankė savo kraštų ambasadas, buvo šiltai priimti, tik JAV ambasadorius neparodė reikiamo šilumo. Buvo suorganizuotas masinis laiškų rašymas saviems disidentams - V. Petkui, B. Gajauskui, N. Sadūnaitei ir kt.

Kraštų jaunimo pranešimai buvo gerai paruošti ir paryškinti skaidrėmis. Prašė padėti jaunimui ne tik mokykliniais švietimo vadovėliais, bet atsiųsti vadovus-mokytojus, kurie jiems padėtų geriau pramokti lietuvių kalbą. Pranešimuose atsispindėjo meilė Lietuvai ir noras bendrauti su lietuvišiais.

Buvo leidžiamas stovyklos laikraštėlis 'Draugystės audinys'.

STUDIJŲ SAVAITE

Numatytu laiku, liepos 18 d. stoavyklos gyventojai, pasiėmę turimą mantą, traukiniu pasiekė Doverio uostą ir pasikrovę į laivą per naktį pasiekė Vokietiją.

Rinktieji kraštų jaunimo sąjungos atstovai patraukė į Altenbergą, prie Bonnos, kiti pasuko į Europos lietuvių studijų savaitę Belgijoje, tretį pradėjo užplanuotas ekskursijas Europoje.

PLB valdybos nariai, globojami Belgijos LB Krašto v-bos pirm. Stasės Baltus, susitiko su kitų Europos Kraštų pirmininkais bei valdybų nariais ir turėjo pasitarimus - įvairiais bendruomenės reikalais. Gautas pritarimas ir paskatinimas steigti visuomeninių reikalų komisiją. Išreikštas pageidavimas tokius susitikimus daryti kiekvienais metais. Pritarta platesnei politinių kalinių vadovavimo akcijai. Pasitarime referatą skaitė pasiuntinybės

Po pasitarimų su kraštų valdybų pirmininkais, I eilėje iš kairės: dr. A. Gerutis (Šveicarija), PLB pirm. V. Kamantas (JAV), St. Baltus (Belgija), Kušlys (Šveicarija). II eilėje: J. Simanavičius (Kanada), R. Sakadolskis (JAV), kun. A. Petrošius (Prancūzija), Šova (Anglija), J. Lukošius (Vokietija) ir J. Alkis (Anglija).

patarėjas dr. A. Gerutis 'Kaip galima būtų LB veiklą pagyventi ir koordinuoti'.

Uždarant Europos lietuvių studijų savaitę, PLB pirm. V. Kamantas įteikė Mindaugo medalį A. Grinienei, nuolatinei šių savaitės organizatorei. Šioje studijų savaitėje dalyvavo 60 žmonių.

Jaunimo studijų savaitę įvyko liepos 19-20 d.d. Altenberge, netoli Bonnos, Vakarų Vokietijoje. Studijų dienos buvo suskirstytos į tris pagrindines dalis: kultūrinę, visuomeninę ir politinę. Kiekvienai buvo skirta dvi dienos su dviem paskaitomis ir simpoziumu. Paskaitas skaitė: S. Lozoraitis, dr. K. Čeginskas, dr. A. Norvilas, Tomas Venclova, R. Lukoševičiūtė ir M. Saulaitytė-Stankuvienė. Paskaitininkai buvo kartu ir studijų dienų dalyviai, dalyvavo diskusijose, jautė jaunimo rūpesčius bei dėmesį lietuviškiems reikalams.

Pagal paranešėjus, jaunimo studijų savaitę Altenberge buvo viso kongreso širdis. Kai stovykloje gyvenimas virto virė, tai studijų dienosose buvo dirbama rimtai ir susikaupus. Paskaitos, simpoziumai, diskusijos, organizaciniai reikalai užėmė visą laiką ir nebuvo kada išdaigauti. Jautėsi daug idealizmo ir meilės kitam žmogui, ypač savo broliui lietuviui. Jaunimas pasisako prieš jėga primestas valdžias ir okupantus. Jaunimas pasisako už Lietuvos išlaisvinimą ir pagrindines žmonių teises.

Visi jaunimo norai ir pasiskaidymai atsispindi priimtuose nutarimuose, kurie bus paskelbti spaudoje.

PLB pirm. V. Kamantas kongresą sekė iš arti ir išnaudojo progą susitikti ir išsikalbėti su visų kraštų jaunimo atstovais. Iš pasikalbėjimų liko labai teigiamas išpūdis, kad jaunimas nori eiti kartu su lietuvių bendruomene ir dalyvauti visoje lietuviškoje veikloje.

KONGRESO UZDARYMAS

Po studijų dienų, išrinkus PLJS-gos valdybą, liepos 27 d. kongreso dalyviai persikėlė į Koenigsteina prie Frankfurto. Haus der Begegnung salėje bu

vo išdiskutuoti ir priimti nutarimai. Tą pačią dieną, vakare, toje pačioje salėje, įvyko jaunųjų kūrėjų vakaras. Čia jaunieji talentai šoko, dainavo deklamavo, skambino, skaitė savo kūrybą ir t.t. Buvo gerų ir aukšto lygio pasirodymų.

Liepos 28 d. 11 val. įvyko IV-jo Jaunimo Kongreso iškilmingas uždarymas. V. Bartuševičius skaitė paskaitą 'Jaunimo sąjunga po kongreso: padėtis ir ateities perspektyvos', vokiškai kalbėjo K. Ivinskis: 'Lietuvių jaunimas pasaulyje ir jo kongresai'. (Ar buvo kokia nauda iš vokiškos paskaitos, kai didžioji kongreso dalyvių dalis vokiškai nesuprato?).

PLJS-gos pirm. Gabija Juozapavičiūtė pasakė atsisveikinimo žodį ir pristatė naująją Sąjungos pirmininką Gintarą Aukštuolį. Kalbėjo naujasis pirm. G. Aukštuolis, PLB pirmininkas V. Kamantas ir kt. G. Juozapavičiūtei, žadančiai sukurti šeimą, įteikta S. Ylos knyga - 'Lietuvių šeimos tradicijos ir LB aukštinis ženklelis. Taip pat apdovanoti visi kongreso rengėjai ir talkininkai.

Po pietų, toje pačioje salėje įvyko uždarymo koncertas. Programą išpildė solistas R. Daunoras, pianistė R. Lampsatytė, Toronto 'Volungės' ir Bostono etnografinis ansamblis.

Vakare (VII.28) Palmengarten salėje, Frankfurte, gyvų palmių pavėsyje įvyko jaunimo kongreso šokiai.

Kongreso uždarymas ir padėkos mišios įvyko liepos 29 d. Haus der Begegnung bažnyčioje, Koenigsteine. Mišias atnašavo vysk. A. Deksnys, asistuojamas 9 kunigų.

Kongresą uždarius, kongresininkų dalis tuojau išskubėjo namo, kiti su ekskursija lankė Europos kraštus, tretį pavieniai ar grupėmis pasipylė po Prancūziją, Italiją, Šveicariją ir kitus kraštus. Dalis kongresininkų prasiveržė pro geležinę uždangą ir nuvyko į Suvalkų trikampį, kad iš arčiau pažintų ten gyvenančių lietuvių vargus ir pakvėpuotų tėvynės Lietuvos oru.

PLB valdybos nariai aplankė Vasario 16 gimnaziją, kal-

(Nukelta į 8 psl.)

Žygiuojame prie paminklo.

Jaunimo kongresai...

(Atkelta iš 7 psl.)
bėjosi su kuratorijos ir administracijos vadovais. Gimnazijai labai reikia paramos mokiniams. Šiais metais mažiau mokinių bus iš JAV, bet padaugės iš Pietų Amerikos. Gimnazijoje yra per mažas mokinių skaičius ir būkštaujama dėl Vokietijos finansinės paramos tolimesnio teikimo. Vakarų Vokietijos vyriausybė gimnazijai duoda imponantišką pusės milijono markių sumą. Trūksta ne tik mokinių, bet ir mokytojų. Jaunieji talkininkai, padirbėję metus ar kitus, grįžta į savo kraštus kurti pastovesnį gyvenimą. Yra ir idealistų, kurie sielojasi gimnazijos išlikimu. Numatoma žymesnių pasikeitimų gimnazijos vadovybėje.

Iš dalyvavusių kongrese Brazilijos atstovų, net keturios mergaitės pasiliko Vasario 16 gimnazijoje, kur nori geriau pramokti lietuviškai. Jų metinis išlaikymas kainuos apie 6,500-7,000 dolerių. Turime mecenatą, kuris vienai Pietų Amerikos lietuvaitei, keturis metus Vasario 16 gimnazijoje išlaikyti, yra paskyręs \$10,000. Išgirdus keturių lietuvių ryžtą mokytis lietuvių kalbos, per 'Margučio' radiją jau įplaukė pirmoji auka - \$100. Tos paramos reiks daugiau ir teks kreiptis į lietuvių visuomenę. Bet tai dar ateities reikalas.

FINANSAI

Kongresui ruošti finansų komitetas, vadovaujamas dr. A. Pauliaus, nors ir nesukėlė užplanuotos sumos, bet surinko gana gražią sumą (negalutiniais daviniais apie \$75,000 - iš jų Kanada atsiuntė nustatytą kvotą \$10,000). Nors užplaukusi suma ir nebus surinkta, bet likutis, naudotinas tolimesnei jaunimo veiklai ir ateinančiam V-jam kongresui ruošti, nebus mažesnis, nes Anglijos

ir Vokietijos LB gavo pakankamai aukų ir nereikės paremti iš bendros kasos. Vakarų Vokietijos vyriausybė kongresą parėmė 10,000 markių. Lietuvių visuomenė ir organizacijos buvo dosnios ir gausiai parėmė jaunimo veiklą. Nuoširdi padėka visiems.

ISVADOS

PLB pirm. V. Kamanto nuomone, jaunimas yra idealistinis ir lietuviškas. Kongresas sujungė 13 kraštų jaunimą pakėlė nuotaikas, sustiprino ryžtą kovoje už lietuviybės išlaikymą, pagrindinius žmogaus teisių respektavimą. Jaunimas nerodo neapykantos tautoms, bet pasisako prieš priemestą valdžią, prieš tautų pavergimą. Jaunimas turi gerus vadovus, kurie rūpinasi ne tik lietuviybės išlaikymu, bet kovoja už pagrindines žmogaus teises, prieš nekaltų žmonių kišimą į kalėjimus, koncentracijos ar psichiatrines ligonines. Reikalauja tikėjimo, spaudos, susirinkimų, kalbos laisvės visiems žmonėms, visoms tautoms.

Užmegsti artimi tarpusavio ir su vyresniaisiais ryšiai. Jaunimas pasisakė už bendrą darbą su vyresniaisiais. Nėra nuomonių skirtumo Lietuvos laisvinimo ir lietuviybės išlaikymo darbe. Jaunųjų energija ir veržlumas, o vyresniųjų patyrimas eina kartu. Tai vis geri ženklai.

Kun. A. Saulaitis, stovėjęs arčiau jaunimo ir vadovavęs stovyklos programai, džiaugėsi, matydamas daug gerų ženklų. Netrūko kandidatų į Jaunimo S-gos valdybą, V-jį kongresą siūlėsi ruošti Australija ir Kanada. Jaunimo talentų vakaruose dalyvavo 34 jaunuoliai. Sustiprintas dėmesys okupuotai Lietuvai, nes pasikaitininkų tarpe buvo trys prelegentai, neseniai pasitraukę iš Lietuvos: dr. A. Stromas, T.

Venclova ir I. Meras. Užmegzti draugystės ryšiai ne tik tarp jaunimo, bet ir vyresniųjų.

Kongresai ruošti ir ateityje, nes pagyvėja jaunimo veikla: pasiruošimas kongresui, o po jo pranešimai ir nutarimų įgyvendinimas. Didžiąją išlaidų dalį pasidengia kongreso dalyviai, o visuomenė prisideda organizacinėms išlaidoms ir Pietų Amerikos jaunimo keliomėms padengti.

DISKUSIJOS

Po pranešimų, dalyviai gan gyvai įsijungė su paklausimais ir savo nuomonėmis. Diskusijose dalyvavo: dr. T. Remeikis, B. Nainys, dr. A. Razma, dr. G. Balukas, K. Laukaitis, dr. K. Ambrozaitis, R. Korzonas, Luneckienė, D. Kojelytė ir kt.

Vieni nuogastavo, kad ne visi kongreso dalyviai pajėgia įsijungti į jo darbus, nes dalis silpnokai kalba lietuviškai ir jiems nelengva sekti paskaitų turinį ar dalyvauti diskusijose. Kiti mano, kad Jaunimo S-ga turi gerus vadovus-generolus, bet neturi eilinių karių. Į Jaunimo S-gą ateina kitų organizacijų paruošti jaunuoliai ir čia užima vadovaujančias vietas. Jaunimo s-ga buvo įsteigta apjungti visą jaunimą.

Kalba yra pagrindas lietuvių kalbos, nors jie širdyje ir jaučiasi lietuviais, niekad neišlaikys savo tautos. Tautai išlaikyti būtina gerai mokėti kalbą ir ją naudoti kūrybai.

Kiti mano, kad Jaunimo s-ga nepakankamai rūpinasi įtraukti talentingą jaunimą į lietuvišką veiklą. Yra nutolusių nuo lietuviško gyvenimo ir neranda būdų įsijungti į veiklą. Jei kas paskatintų, pakalbėtų, dažnas šlietųsi prie lietuvių ir aktyviau dirbtų.

Paaškinant kai kuriuos iškeltus klausimus, V. Kamantas ir A. Saulaitis pažymėjo, kad jaunimo kongresai nesiskiria nuo PLB seimų, tik kad jaunimas buvo pareigingesnis

nes studijų dienose visad buvo kvorumas ir galėjo spręsti visus klausimus. Jaunimas yra lietuviškas, labai gerai suprantą kalbos reikalingumą ir to vi sokiom priemonėm siekia. Jaunimas pasisakė už politinę Lietuvos nepriklausomybę ir lietuvių kalbos tinkamą vartojimą.

Grynai ekonominiai skaičiuojant, gal kongresai per brangiai kainuoja, bet juose kraunamas kraitis yra skiriamas ateities Lietuvai. Jaunimas mėgsta kongresus ir mielai į juos važiuoja, bendravimas yra reikalingas.

Jaunimas skaito daugiau lietuviškų knygų iki 30 metų amžiaus. Šį kartą Pietų Amerikos jaunimas geriau kalbėjo lietuviškai, kaip prieš 3 metus. Tai pasigėrėjimą kelia ženklas, nes tie jaunuoliai jau yra 3-4 kartos ir mažai nežino apie savo kilmės kraštą.

Kongreso stovyklos dalyvių amžiaus vidurkis buvo 20 metų.

D. Kojelytė, tik ką grįžusi po 4 savaitių viešnagės-darbo su Brazilijos jaunimu pastebėjo, kad prieš 8 metus ten nebuvo tiek lietuviško jaunimo, kiek dabar yra. Ten auga trečios kartos lietuviai ir rodo daug sentimentų savo protėvių kraštui. Labai gyva bendruomeniška dvasia.

UZSKLANDAI

Abu pranešėjai - V. Kamantas ir A. Saulaitis - dar nebuvo pilnai atsigavę po trijų savaitių kelionės, nemigo naktų ir įtempto darbo. Visur dalyvavo, kalbėjosi, lankėsi, posėdžiavo. Vyresniesiems sunku išlaikyti tokį tempą ir darbų krūvą. Jų pranešimas buvo pajavirintas patirtais nuotykiškais ir įvykiais. Gaila, kad šiame pranešime nedalyvavo nė vienas jaunimo atstovas, dalyvavęs kongrese. Tikimės, kad panašaus pobūdžio pranešimas bus padarytas plačiau lietuvių visuomenei, pasibaigus vasaros karščiams ir sugrįžus jaunimui iš ekskursijų. Bū

tų gerai pranešimą pajavirinti skaidrėmis, jei tokios būtų.

Apgailėstaujame Romo Sakadolskio nesėkmę. Vykstant į kongresą, O'Hare aerodrome Chicagoje, buvo siunčiama rekordavimo aparatūra, kuri dingo pakeliui. Tai ne tik didelis materialinis nuostolis, bet ir nepatogumas, nes liko be plačiai naudojamos informacijos priemonių.

BENDRA ISVADA

Jaunimo kongresai naudingi ir reikalingi. Juose užsimezga draugiški ryšiai, sustiprinamas lietuviybės išlaikymas ir lietuvių kalbos mokėjimo reikalingumas.

WANTED AT ONCE EXPERIENCED SCREEN PRINTING HELP!

"WE ARE GROWING VERY FAST.
SO ADVANCEMENT WILL BE
RAPID"

- 1-STENCIL CUTTER
- CAMERA MEN
- 2-SCREEN MAKER
- SETUP MEN
- 3-INK MATCHER
- 4-PRESS MEN

SILK SCREEN
Automatic, Semi
Automatic Webb
1ST AND 2ND SHIFT.
GOOD PAY, Vacation, Profit sharing,
Paid Holidays and Disability Income.

APPLY CALL OR WRITE TO:
MR. PERRY GEORGE or BILL
FERNANDER

MILLER-ZELL

4750 Frederick Drive
Atlanta, Ga. 30336
Call toll free 1-800-241-4380
(28-34)

SCREW MACHINE

We have openings for individuals to
set up & operate automatic screw
machines.

BROWN & SHARPE & WARNER
SWASSEY

Minimum 10 years experience.
FULL TIME, DAYS & NIGHTS.
Good company benefits, air conditioned plant, overtime.
Apply call or write to Vice President
of Manufacturing

DETROL FLUID PRODUCTS

3001 Grant Ave.
Bellwood, Ill. 60104
312-547-0500

An Equal Opportunity Employer
M/F/H
(25-31)

A. Vienuolis

Mano kelionė į Seinus pas vyskupą Antaną Baroną Baranauską

(2)

Pirmučiausia davė man Juozapas nusiprausti ir pats išdulkino mano rūbus ir nušveitė batelius. Paskiau jau nuvedė į viršų pristatyti vyskupui. Vyskupas buvo ką tik sugrįžęs iš bažnyčios ir savo koplytėlėje ruošėsi laikyti mišias. Apie jį sukinėjos jo kapelionas, kun. Laukaitis (dabar Tautos atstovas). Nei vyskupas, nei kapelionas manęs, tarytum, ir nepastebėjo. Aš pastovėjau, pastovėjau prie durų ir, kai vyskupas užsidėjo arnotą, nuošaliau atsi-
klaupiau. Ir po mišių vyskupas manęs, tarytum, nematė. Tik kai sukalbėjęs poterius pasikėlė nuo klaupkos, Juozapas mane pastūmėjo į vyskupą.

— Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus! — pasveikinau aš savo senelį ir pabučiavau jam ranką.

— Na wieki wieków. Amen, — atsakė man mano senelis ir įsisiurbė į mane akimis.

Aš sumišau ir nežinojau, kaip toliau kalbėti.

— A ktos jestes? — lyg nustebeš paklausė vyskupas.

Aš pasisakiau jau lenkiškai.

— Aaa! — net išsižiojo vyskupas, tarytum tik dabar atsiminęs, kas aš esu, ir išvertė palubėn akis.

Toliau pradėjo klausinėti, vis lenkiškai, kaip aš esąs sveikas, kaip laimingai važinėjęs, kaip sveiki mano tėvai, jo broliai. Aš vis atsakinėjau. Staiga paklausė, kodėl jam nepatarnavęs per mišias, gal nenorėjęs savo gimnazistiško „munderio“ sutepti?!

Bet čia mane užstojo liokajus Juozapas ir paaškinavo vyskupui, kad aš per naktį labai vargingai važiaavęs, ne karetką, o su žydais ir t.t. Bet vyskupas nenorėjo jo klausyti ir vėl mane paklausė lenkiškai, kurioje aš esąs klasėje.

Aš atsakiau, kad ketvirtoje.

— Kaip ketvirtoje, — nustebo vyskupas: — tėvai rašė, kad jau pernai buvai ketvirtoje!

Aš tyliai tyliai pasisakiau, kad ketvirtoje klasėje pasilikęs antrus metus.

Vyskupas ūmai supyko, pareikalavo parodyti pažymius. Aš greit atnešiau pažymius ir parodžiau. Buvo visi dvejetukai, tik tikybės, geografijos, istorijos ir elgesio turėjau po 5.

Skaitydamas pažymius, vyskupas gūžčiojo pečiais ir stebėjos, kad tokių neturtingų tėvų vaikas būtų toks „hultaj“ ir „leniuch“. Paskiau, atidavęs man pažymius, gan pikta pradėjo rėžti, kad, kai ponų vaikai, tai ir aukštesniuosius mokslus eidami pasilieka tokie pat geri katalikai, o mažikų vaikai jau ketvirtoje klasėje išvirstą į litvomanus, bedievius, pradedant neapkęsti lenkų kalbos ir savo artimo!!! Aš pradėjau verkti ir per ašaras pamačiau, kad už kapeliono stovįs liokajus Juozapas ir pirštais ir galva rodo man į vyskupą ir vis bučiuoja sau čia vieną, čia kitą ranką. Aš susipratau ir puoliau prie vyskupo rankų. Mano senelis tuojau suminkštėjo: pastebėjo, kad visgi aš turįs keturis penketukus, kas reiškia, kad netinginiavęs, o kad pasilikęs antrus metus — tai gal sirgęs, gal daug pamokų praleidęs. Pagaliau, kai aš pasisakiau, kad vyskupui mišioms patarnauti neišdrįšęs, nes norėjęs pirma pasižiūrėti, kaip kiti patarnauja, — mano senelis ir visai atsileido ir net pagyrė mane, kad nesikelia į puikybę, ir lietuviškai pasakė, kad „puikybė — visų griekų močia“.

— O kuo norėtumei būti, baigęs mokslus? — staiga paklausė mane vyskupas.

— Kunigu! — atšoviau aš nė kiek nepagalvojęs.

— O ar turi pašaukimą?

— Turiu.

— Kokį?

Bet kokį aš turiu pašaukimą būti kunigu, taip ir nesugebėjau pasakyti, nors Juozapas vėl darė man ženklus ir rodė rankomis į savo širdį ar į kaktą.

— Žiūrėkite, kunigu nori būti! — kreipėsi vyskupas į šalia jo stovėjusį kapelioną ir dirbtinai nusikvatojęs man pasakė:

TAUTOS FONDAS REIKALINGAS

JUOZAS AUDENAS

Karts nuo karto pravartu ir būtina parašyti apie Tautos Fondą didelės reikšmės ir svarbos mūsų organizaciją Lietuvos laisvės byloje. TF suorganizuotas vokiečių okupacijos metu Lietuvos pogrindy. Pradžioje jis rėmė Vyriausio Lietuvių Komiteto politinę veiklą, o kai įsisteigė Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, TF perėjo jo žinion. Tada TF dėjo ne tik vokiečių markes, bet ir auksą, kad markėms nusmukus, TF neliktų tuščias. TF veikė ir tremties sąlygose Vokietijoje ir savo sukauptomis lėšomis rėmė VLIKo darbus. Į Ameriką TF buvo perkeltas drauge su VLIKu 1955 m. Čia pirmąją TF valdybą sudarė prelatas Jonas Balėnas — pirmininkas, prof. Steponas Kairys ir dr. Mykolas Devenis nariai.

VLIKui esant Vokietijoje ir kurį metų Amerikoje, jo veiklą mažiau-daugiau parėmė Amerikos Lietuvių Taryba. Per visą metų eilę, VLIKas dėjo pastangas, kad TF jo veiklai galėtų pats vienas parūpinti pakankamai lėšų. Tam reikalingai TF pamažu plėtė savo organizacijos tinklą — skyrė įvairiuose kraštuose savo atstovybes, įgaliotinius ir kt. bendradarbius. Ir taip metai po metų TF pajamos vis pradėjo kilti.

Pats lėšų šaltinis yra LIETUVIŲ VISUOMENĖ, organizuota ir neorganizuota, iš kurios TF, jos aukomis, sudaro lėšas. Visuomenė, gerai vertindama Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto rimtus darbus ir pilnai pasitikėdama TF

lėšų kaupimo vajais, gerai žino ir mato duodamųjų aukų vaisius.

Šių metų gegužės 19 d. Kultūros židinyje, Brooklyn, įvykęs TF narių suvažiavimas patvirtino 1978 metų apyskaitą: \$68,950.99

Apyskaita rodo, kad 1978 m. sausio 1 d. turėta \$64,745.56 kad 1978 metais gauta:

iš Australijos TF atstovybės	7,287.17
iš Didžiosios Britanijos atstovybės	19.15
iš Kanados TF atstovybės	27,512.15
iš JAV visuomenės	30,338.35
iš VLIKą atstovaujančių organ.	1,200.00
iš parduotų leidinių	78.10
iš banko palūkanų	2,516.04
Iš viso	\$68,950.99

Iš viso\$133.696.55

Išlaidos:

Vajų pravedimas, TF įgaliotinių raštinės, suvažiavimo, kelionių, reprezentacijų ir kt.	3,588.92
VLIKo uždaviniams vykdyti	55,353.00
1979 metų sausio 1 d. liko	\$74,954.63

Suvažiavimas vieningai pritarė TF vadovybei, pradėjus priiminėti testamentinius nekilnojamojo turto ir kitų vertybių palikimus. Juos visus pavertus doleliais, jie bus perduoti nepriklausomai laisvai Lietuvos valstybei, pagal testatorių pageidavimą, o nuo jų gaunamos palūkanos, eis Lietuvos laisvės kovai vesti. Bendras pageidavimas, kad apie tai būtų ko plačiau informuojama visuomenės, kad palikimai ar jų dalys neatitektų sovietams. Testatorių vardai ir pavardės bus laikomos specialiuose TF užrašuose. Visam savo organizaciniam darbui 1978 m. TF išleido — \$3,388.92 ir VLIKo uždaviniams vykdyti — \$55,353.00. Ką

pajamų, \$58,741.92 išlaidų. 1978 m. sausio 1 d. TF turėjo \$64,745.56 bankuose, o 1979 m. sausio mėn. 1 d. — \$74,954.56.

Gegužės mėnesio ELTOS biuleteny, dėl vietos stokos, negalėjome baigt aprašyti Tautos Fondo narių suvažiavimo — ten truko metinės apyskaitos, kurią suvažiavimas patvirtino.

VLIKas su jam duotąja finansine parama atliko, kontrolės komisijai patikrinus, VLIKo Taryba įvairias jo metinę apyskaitą ir su ja visuomenės turės progos susipažinti.

TF narių suvažiavimas, papildydamas savo statutą — įvedė naują, LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ, kurio turtas čia neliečiamas iki bus laisva Lietuva. Gaunamos iš jo palūkanos eina Lietuvos laisvės kovai vesti. Testatorius, sudarydamas savo palikimo testamentą, laisvai gali pasirinkti kam jo palikimas turės būti atiduotas.

TF, kaip ne pelno tikslu sudaryta organizacija, JV atleidžiamas nuo pajamų mokesčių. Todėl dažnam lie-

tuviui patriotui, kuris rašo testamentą, pravartu įamžinti savo vardą, skiriant savo turtą Lietuvos laisvės išdai.

Dėl testamentų ir kitų reikalų kilusius klausimus, Tautos Fondas mielai paaiškina, o norintiems patarimų bei testamentų surašymo, TF nukreips savo interesus pas advokatus, dirbančius TF organizacijoje. Labai svarbu, kad iš palikimų sovietams neliktų nei lašo.

Rašyti arba aukas siųsti prašoma šiuo adresu: Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073, Woodhaven, N. Y. 11421.

Wanted 1st Class or Experienced
FITTER WELDER

Minimum 2 years experience. Must be able to read blue prints. Good wages and benefits.

RAMPE

MANUFACTURING CO.

14915 Woodworth Ave.

Cleveland, Ohio

Or phone 216-451-5400.

(32-34)

“Amber Holidays”

1979 M. EKSURSIJOS I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

rugsėjo 19	— \$829.00 (vienos savaitės)
rugsėjo 26	— \$829.00 (vienos savaitės)
spalio 10	— \$829.00 (vienos savaitės)
gruodžio 19	— \$1045.00 (dviejų savaitių)

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų I LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AN/OR GOVERNMENT APPROVAL. REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT # TA 0324.

— Į kunigus mes turime geresnių kandidatų: turime „zacnych, zdolnych i z powołaniem!“

Paskiau nusivedė mane į valgomąjį. Vyskupui iš dešinės atsėdo kapelionas, iš kairės jo brolis Juozapas, žmogus, nevisai sveikas ir be charakterio. Stalan padavinėjo jaunesnysis liokajus Stach. Iš pradžių padavė kiaušininės. Kiaušininės greit pritrūko.

— Ar nori daugiau? — paklausė mane vyskupas.

— Noriu, — nieko nepagalvojęs atsakiau aš, nors, tiesą pasakius, buvau išalkęs.

— Zrob więcej, — paliepė vyskupas patarnautojui Stachui.

Bet Stachas vietoj kiaušininės ir man atnešė arbatos.

— Kol neduodi kiaušininės? — staiga pastatęs akis paklausė ji vyskupas.

— Virėjas sako, Jasny Panie, kad kiaušinių pristigęs, — atsakė Stachas.

— Tak dai zakąski! Czego stojesz, cymbał ty przeklienty! — ūmai užsidedė vyskupas ir visas paraudo.

Aš persigandau, nuleido akis kapelionas, o mano senelis Juozapas Baronas susigaužė, tarytum į galvą šertas.

Kai atnešė užkandžio, taip aš, taip kapelionas, taip mano senelis Juozapas paėmėme jo tik dėl vyskupo akių. Visi buvome kaip prietrenkti. Tylomis valgė ir vyskupas. Po pusryčių visi atsistojo sukalbėjome tylomis maldeles. Paskiau aš padėkojau už pusryčius, pasibučiavau vyskupui ranką ir su ašaromis akyse atsiprašiau, kad aš savo netaktu išvedžiau jį iš kantrybės. Vyskupas į mane šaltai pasiūrėjo ir nieko nepasakęs greit nuėjo į savo kabinetą. Nuėjo sau ir kapelionas ir senelis Juozapas. Aš netekęs galvos nubėgau apačion pas liokajų Juozapą. Jis jau visa žinojo: jo kambarėly radau virėją su savo žmona. Juozapas juos barė, virėjas teisinosi, jo žmona verkė. Kai jiedu išėjo, Juozapas mane nuramino ir pasakė, kad vyskupui tokie pykčio priepuoliai užėina gan dažnai, kad tai jam esą nuo vidurių užkietėjimo, kad nereikia jo bijoti ar nusigąsti, nes vyskupas esąs labai geras, mane norėjęs pamatyti ir mylėsiąs... Kalbėdamas su manimi, jis skubiai ruošė vyskupui vaistus ir prietaisus. Aš pasilikau Juozapo kambary visą pusdienį; jo lovoje ir išsimiegojau.

Per pietus vyskupas iš tikrųjų buvo visai kaip kitas: kalbino mane tik lietuviškai, klausinėjo apie mano senelį savo brolių Joną, apie mano tėvus, Anykščius ir vis ragino mane daugiau valgyti ir net pats savo ranka įdėdavo man į lėkštę valgio. Malonus jis buvo ir su padavėju Stachu, juokavo su kapelionu ir žuvo savo brolių Juozapą už poniškumą, kad jis iš Suvalkų į Seinus parvažiavo „karietka“ už 3 rublius, tuo tarpu aš parvažiavęs už 75 kapeikas.

Po pietų visi važiojome į tolimą mišką pasivažinėti. Tai buvo kasdieninė vyskupo ir jo palydovų, kapeliono ir jo brolio Juozapo, o nuo tos dienos ir mano, mankšta. Kapelionas sėsdavo karietoje greta vyskupo, senelis Juozapas priešaky, o aš ant buki, prie vežėjų. Važiuojant visi vyskupą sveikino, kėlė kepurės; aš prieš kiekvieną kryžių pakelėję nusiimdavau savo kašketą. Taip man buvo įsakyta iš namų. O kryžių buvo daug, ir kai aš užsižiopsodavau, vežėjas, su kuriuo aš susibičiuliavau iš pirmos dienos, man tai primindavo savo koją. Nuvažiavę į mišką, visi išlipdavome. Vyskupas paglostydavo arklius, pašurpindavo jų karčius ir, pasiėmęs knygą ir rožančių, eidavo pėsčias pirma karietos ir melsdavosi, kaip ir visą kelią, o aš, senelis Juozapas ir kapelionas sprukdavome į mišką ir išdykaudavome: eidavome lenkčių, imčių ir šokinėdavome per griovį.

Po poros valandų grįždavome atgal. Vyskupas vėl nusėdavo. Tarp maldų pasikalbėdavo su kapelionu, paklausdavo ko nors vežėją, savo brolių Juozapą, o kai kada pakalbindavo ir mane.

— O kurioje vietoje Užupiečių lauke geležinkelis perkerta Valslaukį? — kartą paklausė mane vyskupas, grįžtant iš miško namo.

— Ties Šumylių dirvelėmis.

— Ar prieš Brastelę, ar už?

— Dar prieš Brastelę — tuojau už Vengrių.

— O Valaukis ar dar gilus? Kelbukų (grumzdžių) dar yra?

— Gilus, tik kelbukų tai jau mažai maišosi.

— O kodėl — mažai — piemenys išgaudo?

— Ne, neišgaudo: Šventosios ir Valaukio santakoj žydai pastatė garbarnią ir visas sutras į vandenį suleidžia, o kelbukai nešvaros nemėgsta... — aiškinau aš ir norėjau, kad dar ko klaustų. Bet vyskupas su manimi mažai kalbėjo. (B.d.)

Bostono lietuviai

NUOTAIKINGA GEGUŽINĖ

Nežiūrint, kad kai kur iš ryto buvo smarkus lietus, šeštadienį, rugpjūčio 4 d., 2 val. p. p. įvyko sėkminga ir nuotaikinga gegužinė, labai gražiomis didelėmis pušimis apaugusioje F. Mandekio sodyboje Centerville, Cape Cod, Mass.

Pagrindinį apvalymo ir sutvarkymo darbą atliko judriausi apylinkės nariai pirmininko E. Bliudniko ir P. Šlapelio ir Mandekio vadovaujami Sustačius apie 20 stalų su suolais ir kėdėmis išėjo labai įspūdinga, erdvi ir graži gegužinės vietovė. V. Zidžiūno garažas meniškai Rūtenio, Mickūno ir Ambrazaičio pastangomis buvo pritaikintas dail. J. Rūtenio meno parodai, kur buvo išstatyta 24 kūrinių (iš jų 7 parduoti).

Buvo labai gausi vertingų 35 laimėjimų loterija, kurią suorganizavo ir tvarkė G. Jančiauskienė, o Ed. Jansonas pravedė laimėjimų išdalinimą padedant jauniausiems apylinkės nariams (7-9 metų ištraukiant laimingą numerį).

Apylinkės ponios vadovaujamos Br. Jucenienės, buvo paruošusios skanių už-

kandžių. Barą tvarkė P. Šlapelis, J. Kontautas, V. Jančiauskas ir kt.

Pagrindinis tikslas šios gegužinės yra pabendravimas čia gyvenančių lietuvių su atvykstančiais ar čia vasarojančiais tautiečiais. Šiemet atvykusių buvo net iš labai tolimų vietovių, kaip — Lietuvos, Vokietijos, Lenkijos, Kanados ir žinoma tolimesnių ir artimesnių Amerikos vietovių. Svečių buvo netoli trijų šimtų, neskaitant labai didelio skaičiaus mūsų gražaus prieauglio, kurie ant gražaus žolyno žaidė lietuviškus žaidimus.

Visų nuotaika buvo gera ir pakili ir visi džiaugėsi puikia vietoje ir pušynu, gražiu gegužinės sutvarkymu ir nuoširdžiu visų tautiečių bendradarbiavimu.

Už tai priklauso visų nuoširdi padėka mūsų apylinkės valdybai: pirm. E. Bliudnikas, vicepirm. Ed. Jansonas, sekr. P. Šlapelis, išd. A. Vieškalnis ir valdybos nariai: G. Jančiauskienė, R. Janulaitienė ir Br. Jucenienė.

Ypatinga padėka F. Mandekiui ne tik sutikusiam leisti naudotis savo sklypu, bet dargi savo pinigais ap-

Cape Cod suruoštoje gegužinėje dr. Ed. Jansonas skaito laimingą loterijos bilietą. G. Jančiauskienė laiko dovaną. Toliau stovi E. Ambrozaitienė, V. Rūtenienė ir S. Kontrimas. Inž. St. Giedriko nuotr.

mokėjusiam už pagrindinį sklypo išvalymą. Taip pat dail. J. Rūteniui už savo meno parodos paruošimą ir parodos vietos pritaikymą ir už auką bendruomenei. Žinoma didžiausia padėka priklauso visiems tiems, nors asmeniniai ir pavardėmis neišvardinti, kurie bet kokiū būdu pagelbėjo ir prisidėjo prie tos sėkmingos gegužinės paruošimo — dovanų loterijai aukotojams, poniams kepusiems pyragaičius, visiems dirbusiems prie virtuvės ir baro, bilietų pardavinėjimo, paruošimo tvarkymo ir kt. darbų.

Visiems atsilankusiems ir kartu su mumis maloniai laiką praleidusiems ir pabendravusiems reiškiamo nuoširdžią padėką ir tikime, jei galimybės leis, pasimatsime kitais metais.

— Jed —

**WANTED JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND MACHINISTS**
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work, overtime, good starting rate & fringe benefits.
APPLY CALL OR WRITE
BECKER INC.
6705 — 14TH AVENUE
KENOSHA, WISCONSIN 53140
414-657-6119

Opportunity for
REGISTERED NURSE'S
FOR A J.C.A.H. ACCREDITED HOSPITAL FOR ALL SERVICES AND ALL SHIFTS.
Also

CRITICAL NEED IN ICCU
FULL TIME NIGHTS, & PART TIME, FULL DAYS & EVENINGS.

Salary commensurate with experience and ability, plus shift differential. Excellent personnel benefits. Hospital located in Southern Maryland 65 miles from Nations Capitol. Excellent recreational area in near by Chesapeake Bay. Apply call or write to:
**PERSONNEL DIRECTOR
ST. MARY'S HOSPITAL**
P. O. BOX 447
LEONARDTOWN, MD 20650
301-475-8981
E.O.E. (27-36)

**WANTED JOURNEYMEN
MACHINISTS**
Bridgeport Mill and Lathe
DIE MAKERS
FOR SMALL DIES

Job shop experience. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Excellent chance for advancement with rapidly expanding test equipment manufacturer. Excellent fringe benefits.

Call for appointment
317-783-3221 between 8 to 5.
An Equal Opportunity Employer

WAVETEK
59 N. 2ND,
BEECH GROVE, IND. 46107
(28-32)

Trys inžinieriai gegužinės svečiai: J. Rasys, K. Nenortas ir Č. Mickūnas. Inž. St. Giedriko nuotr.

Gėrimų tiekėjai: P. Šlapelis, J. Kontautas ir V. Jančiauskas. Inž. St. Giedriko nuotr.

ENGINEERING/TECHNICAL OPPORTUNITIES

Williams Research Corporation, an innovative technological leader in the development of small gas turbine engines for diverse applications in industry and government, is staffing-up its modern suburban plant facility. Outstanding opportunities exist for imaginative engineering and technical talent in the following priority areas:

- Sr. Licensing Specialist
- Management Controls Analyst
- Sr. Design Engineer
- Systems Analyst
- Logistics Specialist
- Manufacturing Engineer (Assembly & Test)
- Purchasing Analyst
- Proposal Estimator
- Capacity Analyst
- Budget Analyst
- Quality Assurance Engineer

We offer an exceptional range of starting salaries, a comprehensive benefit program, an outstanding working environment and a solid policy of promotion from within. Relocation assistance is provided.

If unable to call collect, please forward resume in confidence to:

Mr. Dean Hardesty
Williams Research Corporation
2280 West Maple Road • Walled Lake, Michigan 48088
313-624-5200
An Equal Opportunity Employer M/F

(29-33)

MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS, HAVE OWN TOOLS, READ BLUE PRINTS, POSITION OPEN ON ENGINE LATHE & TURRET LATHE, VERTICAL & HORIZONTAL MILLS.

- COMPETITIVE SALARY
- DISABILITY INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- MAJOR MEDICAL
- LIFE INSURANCE
- PENSION PLAN

MG CECIL EQUIPMENT

6186 Norwalk Road
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer

(23-32)

Northville, Michigan 48167

Plymouth Center is currently interviewing for RN and LPN positions on all shifts. We offer a unique work experience with the mentally retarded and developmentally disabled:

- Active member of interdisciplinary team
- No shift rotation
- Salary to \$16,900 for R.N.'s, starting salary \$12,400 for L.P.N.'s with excellent fringe benefits provided by the Michigan Department of Civil Service.

**ALSO NEEDED
REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS.**
SALARY TO \$20,900.

PLEASE CONTACT MARY JORDAN, R.N. OR
PERSONNEL DIRECTOR AT
313-453-1500, Ext. 324

PLYMOUTH CENTER FOR HUMAN DEVELOPMENT
15480 SHELDON ROAD, NORTHVILLE, MICHIGAN 48167
An Equal Opportunity Employer

(32-35)

SU BALTIJOS ŽUVĖDROM...

Išpūdinga latvių dainų šventė

Dr. Viktoras Stankus

Baltijos vėjelis švelniai draikė plaukus, kai stovėjome ant laivo dėnio ir stebėjome oranžinę akiračio juostą, žarančią tarp mėlynai juodo dangaus ir juodų serbentų tamsumo jūros. Taip keista, mėnulis kabojo aukštai, spinduliavo jo šviesos takas ant vandens, bet akiratis galutinai nesutamsėjo, ir galop apie antra valandą ryto pamažu pradėjo aušti rytas.

Neužilgo toluoj pasirodė žali Gotlandokrantai. Išvydom Visby, pilkų ir baltų mūsų 12-tū šimtmečio miestą, bekopanti platokai stačiu kalnu padangėn. Visby tai vaizbūnų miestas, iš jo vardo kilo senovinis lietuvių žodis dėl pirklio, ir iš kur Visbio pirkliai, vaizbūnai keliavo į Baltų žemes. Bet ir Baltai pirkliai kariai, traukė į Gotlandą. Kuršiai įsteigė savo kolonijas Gotlande. Net šiandien įvairių miestelių pavadinimai skamba baltiškai.

Išlipusi iš laivo mūsų grupelė vargingai bet ryžtingai pradėjo kopti siauram, romantiškom senamiesčio akmenim ir skaldyto granito plytelėmis išklotam gatvelėm link "Borgen", Visbio tautinių namų. Pastebėjau, kad gatvė čia vietiniai rašoma "gatan", iškaba "Stora Torget" reiškia stora ar didelė turgų, žodis "varu", vara, varyklis

PASAULES
BRIVO
LATVIEŠU

DZIESMU
DIENAS

VISBIJA, GOTLANDE
1979 gada. 19–22, junijs

reiškia taxi, o salė rašėsi "sala".

Uždusę vargais negalais

Visby miestas Gotlando saloje.

Europos ir kitų pasaulio kampų.

Borgen salės vaizdas buvo tikras košmaras, žmonės grudėsi, spaudėsi išgyti biļetus. Penkių dienų 'Dziesmu Dienas' programa buvo perpildyta iškilmėm, vaidinimais, koncertais, ansamblių ir chorų pasirodymais. Dalyvavo teatro grupės, chorai, šokių, dainų ansambliai: iš Amerikos — Bostono, Clevelando, Chicagos, Indianopolio, New Yorko, Philadelphijos, Portlando; iš Australijos — Adelaidės, Canberros, Melbourne, Pertho, Sydnėjus; iš Kanados — Hamiltono, Toronto; iš Europos — Anglijos, Vokietijos, Švedijos.

Tikrai nuostabu, kad šioj saloj iš viso pasaulio suvažiavo 6000-latvių, kaip latviai rašė tai iš "laisvo pasaulio". Pasirūžimas latvių ir jų pasišventimas, nebuvau man tikėtinas nes buvau kitos nuomonės. Buvau paveiktas mūsų lietuvių, kurie pasakojo, kad latviai nutautėja, jie materialistai, jaunimas latviškai nekalba ir jiems latviški reikalai ne-

rūpi. Bet kaip tik jaunimas ir sudarė geriausią išpūdį — daugumas teatro grupių, chorų, ansamblių, tautinių šokių vienetų buvo perpildyti jaunų latviškų jėgų.

Kas mane daugiausia paveikė tai, kad vien vyravo latvių kalbą latvių tarpe. Kitos nebuvo girdėti, net

čiausias, kuri yra patyrę, ypatingai dėka išprususių naujų jaunimo pajėgų.

Didžiausią išpūdį man padarė Bostono jaunimo muzikinis ansamblis "Kolibri", kolybriai. Šie išeivijoje yra atkūrė dainavimą senovinės latvių liaudies dainas, raudas. Tai penkių jaunų vyrų ir merginų vienetas, kuris akomponuoja save moderniška fleita, kanklėm, trimitu, mediniais muštukais. Sąskambis tikrai išskirtinas ir griebtu lietuvių siela panašumu į lietuvių senovines liaudies dainas.

Dar du minėtini ansambliai tai tautinių šokių ansamblis "Saules Josta" iš Australijos, ir modernios muzikos grupė "Dzintars" iš Portland, Oregon.

Bet atėjo paskutinė naktis Gotlande, vidurvasario naktis Janis, Joninės, Rasos šventė. Aukštai iškeltas stabilas degė visą naktį ir metė savo šviesos kaspinę Baltijos jūron. Ligo, ligo, latviai dainavo linguodami, apsitaisę ažuolo lapų vainikais. Ir pasidarė griaudu, ten netoli už Baltijos jūros jie Lietuvoj švenčia Rasos šventę, Jonines, šoka per laužus, ieško paparčio žiedo. O mano senelis galvoja, kur jo anūkas, ar dar kertą jį pamatys? Ar aš savo senelį pamatysiu? Kai broliai latviai vis kartojo per Giesmių Dienas ir aš "Taisiū tiltu par plašu jūru".

(Bus daugiau)

WANT FITTERS

With layout & burning experience preferred, and be experience in heavy steel fabrication. Have own tools. Full benefits.

CUSTOM FABRICATING CO.

1905 KIENLEN
ST. LOUIS, MO. 63112
314-382-1323 (27-32)

IMMEDIATE OPENINGS
FOR CABINET MAKERS

Excellent fringe benefits.
Contact the Personnel Office:

DUNBAR DIVISION
GENERAL MILLS INC.

601 South Fulton St.
Berne, Indiana 46711
219-589-2111

An equal opportunity employer

(32-33)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Baltimorės lietuviai

ALT S-GOS SKYRIAUS VASAROS SUSIRINKIMAS

Kad ir karštas, tvankus oras, ALT S-gos Baltimorės skyriaus nariai, vadovaujami skyriaus pirm. Vl. Bačansko, liepos 14 d. Lietuvių Svetainės Klevo kambary susirinko aptarti savo draugijinių reikalų.

Susipažinus su praėjusios sueigos protokolu, išdinin kas A. Sajauskas patiekė skyriaus dalyvavimo Lietuvių Dvidieny, birželio 9-10, Charles aikštėje apyskaitą. Kaip ir kitais metais, turėjome du stalu (būdeles) — tautodailės ir užkandžių. Iš gautojo pelno paskirta: 50 dol. Tautinės S-gos valdybai, 50 dol. vietinei Lietuvių radijo valandai ir 50 dol. įvairiems pagerinimams Lietuvių Svetainėje, kurios šeimnininku — reikalų tvarkytoju nuo šių metų balandžio mėn. yra mūsų skyriaus pirmininkas.

Jau septintas kartas, kai drauge su kitomis vietos liet. organizacijomis dalyvaujame šiame vadinamame tautybių pasirodyme (angliškai: Showcase of Nations). Renginio atviroje aikštėje pasisekimas, žinoma, lemiama priklauso nuo oro, kuris per lietuvių dienas buvo saulėtas. Bet estų dvidienis neišvengė nemažų nuostolių (mat, būna prigaminata visokio tautinio valgio) — per jų šventę lijo.

Stambesnių etnikų, pav. vokiečių, lenkų ir italų, festivaliai trunka net tris dienas. Pradžioje tų tautinių iškylių į miesto aikštes būdavo vos keletas, o šiemet net 16, beveik kas sekmdienį; kai prasidėjo nuo birželio pradžios, viena po kitos eis ligi rugsėjo pabaigos tokia eile: estų, lietuvių, prancūzų, škotų, vokiečių, airių, graikų, lenkų, negrų, italų ispaniškai kalbančių kraštų ukrainiečių, žydų, korėjiečių ir baltųjų amerikiečių.

Tokios apimties tautybių iškylos, sutraukiančios tūkstančius lankytojų, nebūtų įmanomos surengti be miesto valdybos globos, visokeriopos paramos ir paskatos. Didžiausias nuopelnas čia priklauso miesto galvai Wm. D. Šeferiui. Tik jam atsistojus miesto priešaky, prasidėjo įvairių tautybių kultūros, meno ir papročių Bautimorėje kasmetinis parodymas. Šitokiais renginiais ne vien suteikiamos vietos gyventojams pramogos, bet ir keliamas miesto kultūrinis lygis.

Už sudaromą progą viešai pasigarsinti etnikams, ypač dėkingi merui pavergtųjų tautų ateiviai. Jam ruošiantis šiais metais vėl būti perrenkamam, tautybių būstinėse ruošiami pagerbimai. Tokį padėkos pobūvį lietuviai surengė savo Svetainėje rugpiūčio 4 d., įteikdami merui dovaną —

Kai kelios lietuviškos imasi darbo...

LIETUVIŲ TAUTINĖ DEMONSTRACIJA

Kelios lietuviškos moterys, tautinio nusiteikimo vedinos, Michianos miestely surengė susipažinimo vakarą, skirtą šios kolonijos gyventojams.

Susipažinimo vakaras įvyko š. m. liepos 21 d., miestelio administraciniame pastate ir dalyvavo virš trys šimtai žmonių, apie pusė tiek visai neįtilpo. Vietiniai sakė, kad dar niekad šiame pastate nebuvo matę tiek žmonių. Svečių tarpe buvo ir gana iškilų asmenų.

Renginio salė buvo išpuošta lietuvių tautiniais audiniais, justomis, gyvų gėlių žiedais. Renginį reprezentavo Lietuvos tautinė vėliava pastatyta greta JAV vėliavos. Salės puošimo darbams vadovavo dail. J. Monkutė-Marks.

Renginio programa susidėjo iš trijų dalių: scenos, maisto ir tautodailės. Vakara atidarė vietos klubo pirmininkė Marge Hurley. Padariusi trumpą įvadą, vakarą vesti pakvietė renginio vadovę, J. Marks, kuri tautiniu drabužiu vilkinti gražiai pravedė programą.

lietuviškos dailės lėkštę.

Nors tie išėjimai aikštėn jau yra tapę mūsų skyriaus veikmės viena pastoviųjų apraiškų, tačiau juos suruošti darosi kaskart vis sunkiau. Dėl senatvės ir ligistumo dalis narių jau nepaslinkus bent kuo prisidėti, o judresnieji, pajėgesnieji išsisklaido po kitas organizacijas. Tėvai paprastai nueina talkinti vaikams sportininkams, tautinių šokių sambūriams ir kt., kurie taip pat rengia savo stalus. Skyriui atstovauti lieka beveik tik viena valdyba ir jai talkos tenka ieškotis iš šalies.

Susirinkusių buvo pasitarta apie skyriaus trisdešimtmečio paminėjimą. Sukaktuvinis pobūvis numatytas spalio mėn. pradžioje. Programoje: pietūs, paskaita ir gal meninė dalis, kuri dar nepaaiškėjo. Valdyba šiuo metu dairosi naujesnio ir įspūdingesnio kalbėtojo iš kitur.

Į pobūvį pirmininkas atsigabeno ilgai ruoštos knygos — "Tautinės minties keliu" siuntą. Ją pavartę, nariai tuoj pasigedo skyriaus narių bendrinės nuotraukos. Deja, nėra net dabartinės, ilgalaikės valdybos atvaizdo. Gaila, kad neįšnaudota proga plačiau apžvelgti atskiras liet. gyvenvietes: tokie aprašai, kaip jose reiškėsi lietuvių tautinis gaivališkumas, būtų sukelę knygai didesnę susidomėjimą.

Už mėnesio numatyta vėl susirinkti. S. M.

Studentė Ramunė Tričytė, taip pat tautiniu drabužiu vilkinti, kalbėjo apie Lietuvą, suglaustai nupaskodama jos istoriją ir kiek ilgiau stabtelėdama prie dabartinės Lietuvos. Ji giliu įsijautimu pristatė dabartinę vergovę, neteisėtą politinę Lietuvos padėtį. Publika išskirtinai dėmesingai išklaušė jos kalbos.

St. Balzekas užsiminė apie pavergtų tautų reikalą JAV-bių senate, paryškino Pavergtų tautų savaitės politinį principą. Renata ir Jonas Variakojai padeklavo pora lietuviškų eilėraščių, pademonstravimui lietuvių kalbos skambumą. Programa buvo vedama anglų kalba.

Fr. Zapolis drauge su savo žmona pademonstravo kelis "tautinius šokius". Oželis publika tiesiog sužavėjo. Ellan Livcinas akordeonu pagrojo kelių lietuviškų dainų melodijas.

Ant maisto stalų buvo pateikti miltainių kepsniai, aukščiausios kulinarijos gaminiai ir pasigrozėtinai dekoruotos didžiulės sumuštinų plokštės. Maisto stalas ir uoslę kuteno ir akį žavėjo. Tad po poros valandų šio maisto kalno nė ženklo neliko... Tik daugelis moterų vis klausinėjo, kaip tas ar kitas maisto patiekalas vadinasi ir kur galima gauti jo receptą? Daugelis ir gavo prašomus maisto receptus, o kai kurioms yra pažadėta parūpinti lietuviško maisto receptų knygą.

Maisto stalą organizavo ir meniškai jį apipavidalino J. Kerelienė, jai talkino Ir. Rimkūnienė ir K. Karvelienė, kuri daug prisidėjo ir savo kulinarija, ji pagamino didžiulę pintinę baravykų formos pyragėlių, kurie kaip, kad ir medus su koriau ir lietuviškas sūris, buvo svečių atrakcija. Šie gaminiai pirmiausiai nuo stalų pranyko. Visą maistą gamino pačios rengėjos. Keleta miltainių kepsnių prisiuntė ir kitatautės. Ponia Danilevičienė, viena pirmųjų šios kolonijos gyventojų, atsiuntė didžiulę beržo šaką.

Parodėlėje eksponuota: veik visų tautinio meno sričių po vieną, ar kitą eksponatą. Dominavo: gintaro dirbiniai, moterų papuošalai, lino audiniai, įvairiaspalvėmis juostomis atgaivinti.

Lietuviškos knygos stalas — intelektualų dėmesio centras. Eksponuota Lietuvių enciklopedija, pirmas — paskutinis tomas (mat, siekta išvengti perkrovimo ir persitempimo). Kr. Donelaičio Metai, Lietuvių literatūros antologijos, — išeivijos rašytojų literatūros derlius. Eksponuoti Vilniaus albumai, vaizdžiai by-

loją apie Vilniaus — Lietuvos sostinės puošniąją architektūrą. Gi kaligrafiškas užrašas iš tolo skelbė, kad Vilniaus universitetas yra vienas pirmųjų Rytų Europoje ir kad šiemet jis švenčia 400 metų sukaktį. Ant stalų padėta ir ALTos informacinė medžiaga apie Lietuvą. Daugelis šią literatūrą ne tik skaitė, bet ir į namus išsinešė. Buvo iškabintas Vytauto Didžiojo moto didžiulis Lietuvos žemėlapis. Informacijas teikė inž. D. Adomaitis ir Svajonė Kerelytė.

Tautodailės parodėlę ir knygos stalą organizavo Z. Juškevičienė, talkino Sv. Kerelytė ir M. Mikeliūnienė. Ekspozatų skolino mok. J. Rimkūnas ir inž. D. Adomaitis.

Svečius priėmė, prie kasos sėdėjo dr. J. Dubinskienė ir vietos klubo aktyvi narė P. Pinkus. Pinigai skirti vaikų vasaros aikštelei.

Pasidžiaugus renginiu, negalima palikti šešėlyje rengėjų ir renginio iniciatorių, tai: J. Monkutė-Marks, Z. Juškevičienė, J. Kerelienė, S. Adomaitienė, dr. J. Dubinskienė Ir. Rimkūnienė, Al. Mažeikienė, K. Karvelienė, jos ne tik organizavo, dirbo, bet pačios ir finansavo šį renginį. Be to, daugumos jų vyrai atliko ir pačius sunkiausius darbus: stalus tiesė, kėdes dėjo, salę tvarkė.

Tenka maloniai pastebėti, jog rengėjų ir jų talkininkų eilėje buvo net septyni ALT Sąjungos narės ir nariai.

(zj)

LIGHT TO HEAVY MACHINE ASSEMBLY

MUST BE ABLE TO WORK FROM
PRINTS. 2 YEARS EXPERIENCE.

ELECTRICAL ASSEMBLERS

MUST READ SCHEMATICS AND
WIRING DIAGRAMS ABILITY TO
BUILD CONTROLS FROM SCRATCH.

MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS. HAVE
OWN TOOLS. READ BLUE PRINTS.
POSITION OPEN ON ENGINE &
TURRET LATHE, VERTICAL AND
HORIZONTAL MILLS.

HORIZONTAL BORING MILL (FLOOR TYPE)

FOR 1ST SHIFT AFTER 30 DAYS
MOVE TO 2ND SHIFT.

3 TO 5 YEARS EXPERIENCE. DO
OWN SET UP, WORK FROM PRINTS
HAVE OWN TOOLS MINIMUM
SUPERVISION.

- COMPETITIVE SALARY
- MAJOR MEDICAL
- DISABILITY INSURANCE
- LIFE INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- PENSION PLAN

**MG CECIL
EQUIPMENT**
6186 Norwalk Rd.
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer

(23-31)

Inspectors

MECHANICAL CIVIL ELECTRICAL PLACEMENT

QUALITY CONTROL INSPECTORS

As a leader in the Quality Control Services of the power generation industry we are constantly looking for qualified technicians to perform inspection services for our clients.

Our present expansion has created a need to recruit qualified personnel in the following areas.

Mechanical-Inspection of components, welds, piping & hangers.

Electrical Inspection of installations, terminals, cable trays, & switch gears.

Civil-Inspection and testing of construction, materials, including soils, concrete and steel reinforcement.

Non-Destructive examination-inspection of systems components and material using radiography, ultra sonic, magnetic particle, dye penetrants & visual examination techniques.

Placement-Inspection of reinforcement forming, pouring, and concrete placement procedures.

Excellent salaries, relocation package opportunity for overtime; comprehensive benefit package including Blue Cross, Blue Shield, major medical, tuition assistance, life insurance & pension plan.

If you have certifiable training of a minimum of 1 year and the job experience in any of the above areas, we have both long & short term assignments. Some positions require nuclear inspection experience. Openings both locally & nationally. For immediate consideration

Call Toll Free 800-526-6072 or Write

U. S. TESTING CO., INC.

PGS PERSONNEL

1415 PARK AVENUE

HOBOKEN, N. J. 07030

An Equal Opportunity Employer M/F

Jau pats laikas registruotis į lituanistikos kursus

Illinois universiteto Chicago Circle vadovybė pakvietė naująja lituanistikos profesore Mariją Saulaitę-Stankuvienę. Ji šį rudenį daktarato laipsniu baigia anglų literatūros studijas Connecticuto universitete. Ilgus metus ji sėkmingai dirbo su lietuviškuoju jaunimu, dėstė lituanistiką Putname ir Annhurst kolegijoje, aktyviai dalyvaudavo mūsų mokytojų studijų savaitėse ir 1967-70 metais buvo JAV LB švietimo Tarybos narė. Pastaruoju metu dėstė Maryland universiteto Europos skyriuje.

Nuo šių metų rudens ketvirčio pradžios M. Saulaitė-Stankuvienė dėstys Chicago Circle tris lituanistikos kursus: pradinį lietuvių kalbos kursą, Lith. 101 (o vėliau, sekančiais ketvirčiais, 102 ir 103), aukštesnįjį — Lith. 104 (vėliau 105 ir 106) ir lietuvių literatūrą — Lith. 221 (vėliau 222 ir 223). Visi kursai 4 valandų. Lith. 101 bus dėstomas nuo 10 ligi 11 val. ryto antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 300 LH auditorijoje, o ketvirtadieniais — 321 LH. Lith. 221 (literatūra) bus dėstoma nuo 11 ligi 12 val. antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 105 TH auditorijoje. Lith. 104 šiuo metu numatytas dėstyti nuo 2 ligi 3 val. popiet antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 316 SH auditorijoje. Tačiau studentams rudeni susirinkus ir pageidaujant, bus galima ir šį kursą nukelti į rytines valandas.

Registracija vyks ligi rugpiūčio 17 d. imtinai. Registracijos (call) numeriai tokie: Lith 101 — 48911, Lith 104 — 26702 ir Lith 221 — 48927. Nesuspėjus šiuo metu, dar bus galima registruotis ir rugsėjo 11, 12 ir 13 dienomis (residual registration).

Gaunami lietuvių kalbos kreditai įskaitomi į reikalaujamų svetimų kalbų kreditų skaičių universitetui baigti. Lietuvių kalba taip pat įskaitoma, jei imama kaip pasirinktinis (elective) dalykas, nežiūrint kokia mokslo šaka būtų universitete studijuojama. Lituanistiką galima imti ir kaip šalutinę studijų šaką (minor), gavus 20 ar daugiau valandinių kreditų iš 200 ar aukštesnio lygio lituanistikos kursų.

Lituanistikos studijoms remti yra J. Krukonio stipendijų fondas, administruojamas Lietuvių Fondo, kuris 1979-80 mokslo metais yra numatęs paskirti iš viso apie \$10,000.00. Imanantieji lituanistiką šalutinę studijų šaką (minor) turėtų, žinoma, pirmenybę. Numatytos ir kitos stipen-

dijos bei premijos lituanistikos studijoms remti.

Tokia dabar padėtis bei galimybės. Tačiau dar prieš metus grėsė rimtas pavojus lituanistikos studijoms Illinois universiteto Chicago Circle užsidaryti. Todėl buvo tuojau imtasi žygių užbėgti pavojui už akių. Pirmiausia reikėjo padidinti lituanistikos studentų skaičių. Rugsėjo mėnesį kreipusis į lietuvių studentus bei jų tėvus laiškais, telefonu, per spaudą ir radiją, akcija davė vaisių ir studentų skaičius padvigubėjo. Lapkričio pradžioje buvo reikalias svarstomas lietuvių visuomenės pasitarime Jaunimo Centre. Vėliau buvo sudarytas Komitetas lituanistinėms studijoms universitetuose remti, veikias prie JAV LB švietimo Tarybos. Komitetui vieningai ir darniai veikiant, o ypačiai Illinois senatoriaus Frank Savicko tvirtų žygių dėka padėtis atstatyta: vėl turėsime Illinois universiteto Chicago Circle ir lituanistikos kursus, ir tų kursų dėstytoją, universiteto visai apmokamą.

Slavistikos departamento direktorius prof. N. Moravčevich, kurio žinioje nuo šiol veiks ir lituanistikos kursai, pasirūpino gauti visų Chicago Circle studentų, taip pat ir ką tik įsijusiųjų sąrašą. Stud. L. Bradūnaitė atrinko iš to sąrašo 280 lietuviškų pavardžių, ir prof. N. Moravčevich, padedamas Irenos Baleišienės, išsiuntinėjo visiems lietuviams studentam kvietimus studijuoti lituanistiką. S. Bacevičienės ir I. Baleišienės rūpesčiu buvo gautas ir sąrašas 87 lietuvių abiturientų, šį pavasarį baigusių aukštesnias mokyklas Chicagoje ir apylinkėse. Kadangi didelė jų dalis toliau studijuos Chicago Circle, tai prof. N. Moravčevich mieliai sutiko ir jiems visiems išsiuntinėti laiškus — kvietimus studijuoti lituanistiką.

Dabar studentam eilė. Reikia linkėti ir tikėtis, kad mūsų studentija teigiamai atsilieps į sudarytas geras sąlygas ir priims tiek sla-

vistikos departamento direktoriaus, tiek mūsų visų nuoširdų kvietimą studijuoti lietuvių kalbą ir literatūrą. Susidarius didesniame studentų skaičiu, galės plėstis ir dėstomų dalykų skaičius, pridėdant, pvz., vienokią ar kitokią formą įvairių laikotarpių Lietuvos istoriją bei kitus dalykus, ir mokomasis personalas. Iš viso, lituanistinių studijų ateitis priklauso nuo lietuvių studentų: jų skaičiui augant, studijos plėsis, o skaičiui mažėjant, jos nyks ir gali visai užsidaryti.

Bet mūsų studentija yra nekartą parodžiusi savo ryžtą suderintą veiklą ir jėgą. Tat ryžto, sėkmės ir ištvermės ir lituanistinėse studijose!

J. Kavaliūnas

KREIPIMASIS

Jau dvylika metų praslinko nuo V. Mykolaičio-Putino mirties. Per šį laikotarpį lietuviškoje spaudoje buvo gausiai paskelbta apie Velionį įdomios literatūrinės medžiagos bei gerų straipsnių. Visa tai dabar yra renkama ir komplektuojama į vieną knygą. Čia pateikiama turimų straipsnių ir jų autorių sąrašas. Jeigu autoriai ar autorių artimieji (tuo atveju, jei pats autorius jau būtų miręs) rastų reikalingą ką nors straipsniuose pakeisti, pataisyti ar papildyti, yra prašomi iki šių metų pabaigos atsiliepti knygos parengėjams žemiau nurodytu adresu. Straipsniai apie Putiną, tilpę atskiruose didesniuose leidiniuose, pvz., Dr. J. Griniaus "Veidai ir problemos lietuvių literatūroje", M. Vaitkaus atsiminimuose, P. Orintaitės "Liepalotų medynuose", St. Santvaro "Ketvirtojo Pradalgė", į numatytos išleisti knygos apimtį neįeina. (Leidiniai, talpinantys medžiagą apie Putiną bus suminėti rengiamoj knygoj). Taip pat maloniai prašomi tie straipsnių autoriai, kurie savo straipsnius yra pasirašę sutrumpintomis pavardėmis ar kriptonimais, pakeisti, jei tai yra galima, į pilną pavardę.

Šiuo laiku turimieji straipsniai iš užsieninės lietuvių spaudos: Vysk. Vincentas Brizgys — Laiškas Lietuvių spaudai laisvame pasaulyje ("Draugas"); J. Aistis — "Langas" ("Draugas"); Bern. Brazdžionis — "V. Mykolaitis-Putinas Raudonspalvė aušroj" ("Lietuvių Dienos"); K. Bradūnas — "Ar Putinas buvo užsidasęs" ("Draugas"); Vyt. A. Jonynas — "V. Mykolaitis-Putinas Amžinybės palydėjus" ("Nepriklausoma Lietuva"); Vincas Kazokas — "Tauta gedi poetą" ir "V. Mykolaitis-Putinas — žmogus ir poetas" ("Mūsų Pastogė"); M. Krupavičius — Vincui Mykolaičiui-Putinui mirus ("Draugas"); Juozas Almis Jūragis — "Mažiau žinomos Putino knygos" ("Mūsų Pastogė"); J. B. — "Gelmių ir viršūnių poetas" ("Lietuvių Dienos"); St. Perminas — "Bolševikai ir V. Mykolaičio-Putino kūryba" ("Dirva"); Pr. Pusdešris — "Vincas Mykolaitis-Putinas 1893-1967" ("Tėviškės Aidai"); Bronys Raila — 1. Didelis — per didelis, 2. Kol skriaudėjai nežuvo, 3. Prie sukulto puodo ("Dirva"); Alė Rūta — Iš atsiminimų "Draugas"); Juozas Slavėnas — "Išsiskiriantis balsas" ("Mūsų Pastogė"); A. Tyruolis — "Putino atsiminimai" ("Laiškai Lietuviams") ir "Iš atsiminimų apie Putiną" ("Draugas"); A. Vč. — "V. Mykolaitis-Putinas" ("Aidai"); Irena Trakelytė — "Langas į Poeto sielą" ("Metmenys"); Pranas Visvydas — "Svarus įnašas į mūsų literatūros kritiką" ("Draugas"); St. Vykintas — "Putino žvilgsnis pro kalėjimo langą" ("Mūsų Pastogė"); Taura Zarankaitė — "Laisvė Putino lyrikoj" ("Ateitis").

Neturint galimybių visą spaudą patikrinti ir visus straipsnius išrinkti, prašomi atsiliepti ir tie autoriai, kurie, jei tokių būtų, čia neįtraukti.

Rašyti: M. Slavėnienė, 25 Maranoa Street, Auburn, N.S.W., Australia, 2144.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

SUTARTINAI DIRBAMA POLITINIAMS KALINIAMS PAGELBėti

JAV LB-nės Visuomeninių Reikalų Taryboje kilusi mintis sukurti organą specialiai rūpintis lietuvių politinių kalinių gelbėjimu pamažu yra įgyvendinama. Naujasis vienetas, pavadintas svetimtaučius intriguojančiu vardu "Koalicija išlaisvinti Petkų ir Gajauską", pajėgė apjungti Lietuvos Vyčių, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos ir Lietuvių Bendruomenės paskirus darbuotojus vykdyti vienam iš svarbiausių išeivijos uždavinių.

"Koalicija..." savo veiklą pradėjo telegramų siuntimo akcija JAV prezidentui J. Carter ir patarėjui JAV Saugumo reikalams dr. Z. Brzezinski. Telegramų tekstuose pasidžiaugta rezistentų V. Moroz ir A. Ginzburg paleidimu ir diplomatiškai užklausta kodėl pamiršti Viktoras Petkus, Balys Gajauskas ir kiti lietuviai politiniai kaliniai. Apskaičiuojama, kad Lietuvos Vyčių kuopų, LB apylinkių ir Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pastangomis Baltuosius Rūmus pasiekė arti 4500 telegramų. Tai stiproka reakcija, pajėgusi atkreipti ir abejingų Baltųjų pareigūnų dėmesį.

Amerikiečio Charles Zerr vadovaujama "Koalicija išlaisvinti Petkų ir Gajauską" gerai suprato svarbą į kalinių laisvinimo akciją įtraukti įtakinguosius amerikiečių visuomeninio, religinio, švietimo gyvenimo vairotojus. Nors garbės komitetas kol kas dar nėra baigtas komplektuoti, tačiau jau galima pasidžiaugti į talką atskubėjusiais įtakingaisiais asmenimis.

"Koalicijos..." vadovybė maloniai laukia lietuviškosios visuomenės talkos. Pageidaujama straipsnių amerikiečių spaudoje kalinių klausimu, laiškų Kongreso nariams, telegramų Baltiesiems Rūmams, padrasinančio žodžio ir finansinės aukos. Rašyti: "Coalition to Free Petkus and Gajauskas", 708 Custis Rd., Glenside, Pa. 19038.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

DAINAVOS ŠVENTĖ

Lyg į kokius atlaidus liepos 29 d. iš apylinkių ir miestų suvažiavo žmonės į metinę Dainavos šventę. Dainavos šventė šiais metais buvo ypatinga tuo, kad į ją atvyko pats Lansingo vyskupas ordinaras Kenneth Povish. Jis pašventino kryžius ir 11 val. su kunigais K. Pugevičiumi ir V. Rimšeliu, medžių pavėsyje, netoli ežero kranto koncelebravo Mišias. Dar dalyvavo kun. V. Dabušis ir pavėluotai atvykęs Manchesterio klebonas. Vyskupas pamokslą žodyje pasakęs, kad jis yra tik grįžęs iš atostogų, kurių metu buvęs Kanadoje ir Midland mieste matęs irgi tokiais pat ornamentais papuoštą lietuvišką kryžių, kaip kad jis šiandieną Dainavoje pašventinęs. Jis džiaugėsi, kad jo diecezijoje yra tokia stovykla, kur vyksta krikščioniškas ir tautinis kultūrinis jaunimo auklėjimas. Jis sakė, kad Lietuvos reikalus gerai pažįstas ir žinąs iš "Kronikų" apie pavergtos Lietuvos gyvenimą. Jis priminė ir popiežių, kuris pirmą kartą kalbėdamas ir sveikindamas tikinčiuosius, prabilo lietuviškai. Jis žino būklę ir jo žodis eina drauge su mūsų balsais.

Po Mišių medžių paunksmėje buvo suruoštas darželinio amžiaus vaikų vaidinimas. Vaidinimui vaikus paruošė Rasa Šoliūnaitė, Kristina Veselkaitė, Živilė

Idzelytė ir Darius Polikaitis. Gražia lietuviška tar-sena Rima Polikaitytė apie vykstantį vaidinimą per mikrofoną pranešinėjo. Akordeonu pritarė Rasa Šoliūnaitė.

Vaidinimui pasibaigus, svečiai persikėlė į kitą ežero pusę ir čia leido likusią šventės dieną. Vieni jų maudėsi, kiti kaitinosi saulutėje, dauguma susimetę būreliais snekučiavosi ir užkandžiavo. Smarkiai darbuosios dovanų paskirstymo stalas ir užkandinės šeimininkės, nes prie vienos ar kitos vietos reikėjo ir eilutėje pastovėti. Skaičiuojama, kad į šventę atvyko ir joje dalyvavo apie 400 svečių.

IŠVYKA

Rugpiūčio 19 d. Balso 76 skyrius gražioje Onos ir Česio šadėikų sodyboje rengia išvyką. Pradžiai 12 val. išvykoje bus galima gauti įvairūs lietuviški užkandžiai, atsigerti gaivinančių gėrimų ir turtingame dovanų paskirstyme laimėti vertingų dovanų. Detroito Balso 76 skyrius kviečia visus lietuvius atvykti į jų rengiamą išvyką ir savo atsilankymu paremti Balfą, kuris remia ir šelpia į vargą patekusius lietuvius.

MIRĖ

Liepos 31 d. negailestinga mirtis iš lietuvių tarpo išrovė Sigitą Baziliauską 57 metų amžiaus. Liepos 4 d., po atlaikytų Dievos Apvaizdos bažnyčioje pamaldų, palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Laidotuves tvarkė Jolanta Zaparackienė. Nuliūdime liko: motina Marija, žmona Marija, sūnūs Sigitas ir Kęstutis, duktė Zita, sesuo Danutė Geldie-

Mirusio tautininko, šaulio ir buv. policijos vado Lietuvoje Jono Šostako žmona Ona Šostakienė įteikia 1,000 dol. palikimą Lietuvių Fondo Tarybos nariui Vytautui Kutkui.

K. Sragausko nuotr.

nė, brolis Vincas Bazis su šeima.

PAVYKUSI IŠVYKA

Stasio Butkaus šaulių kuopos gegužinė-išvyka įvykusi rugpiūčio 5 d. Sofijos ir Adolfo Vasiulių sodyboje pradėta mišiomis, kurias 12 val. už šaulių sąjungos ikūrėją Vladą Pūtį ir kitus šaulius atlaikė kuopos kapelionas Alfonsas Babonas.

Po mišių Trinties Trimito redaktorė Stefa Kaunelienė trumpoje savo paskaitoje supažindino su Vlado Pūtviu atliktais darbais ir jo būdo ypatybėmis. Savos paskaitoje kvietė šaulius eiti V. Pūtviu pėdomis ir tarp savęs gražiai sugyventi, bendradarbiauti ir nesiskaityti.

Po paskaitos sesės šaulės vadovaujamos moterų sekcijos vadovės Adelės Poderienės vaišino skaniai pagamintais pietumis ir pyragais su kava. Jonas ir Stasys Bartkai trokštančius gaivino.

Lietui nustojus lyti ir saulutei vėl pradėjus šviesti, persikraustėme į gražų Vasiulių sodą ir čia medžių paunksmėje buvo tęsiama toliau išvykos programa. Rašytojo Balio Gražulio poemą "Drausmingo šaulio sapnas" padeklamavo Karolis Balys, savo kūrinių "Laiškas vasarai" paskaitė Pranas Turūta, eilėraštį "Baltijos lelijos" padeklamavo Anelė Žiedienė ir nuo visų kitų neatsilikio kuopos garbės šaulys Feliksas Motuzas ir padeklamavo prie "Jūros".

Bene didžiausias ir visus interesuojantis įvykis tai dovanų paskirstymas. Čia stovėjo didelis stalas apkrautas įvairiomis gėrybėmis. Tą sunkų darbą atliko Marijonas Šnapštys, Irena Laurinavičienė, Lidiya Mingėlienė, talkininkaujant jaunimui, kurie laiminguosius numerius traukė: Vytė ir Rūta Šnapšytės, Jonas Simpukas ir kiti.

Į šią St. Butkaus šaulių kuopos gegužinę-išvyką bu-

vo suvažiavę užtenkamai gražus būrys lietuvių. Be kuopos kapeliono kun. Alfonso Babono į ją atsilankė dar trys kunigai: Viktoras Dabušis, Kazimieras Pugevičius ir Viktoras Kriščiūnevičius. Tolimesnių vietovių svečiai: Pranas Turūta ir Liuda Raubienė iš Grand Rapids, Balys Gražulis ir Marija Gražulienė iš Flint, Jolanda ir Mykolas Kiziai Windsoro, Ona ir Liudas Seleniai Ann Arbor. Nors iš ryto lietus ir išgąsdino, bet vėliau saulutė vėl švietė, o žmonės susimetę būreliais snekučiavosi ir gerėjosi gražia Vasiulių sodyba.

JAUNIMAS KVIEČIAMAS

Mergaičių choras vėlyba rudenį užplanavęs išeiti scenon su muzikiniu veikalu, kur reikalingi ir berniukai. Todėl mergaitės 13-kos metų ir vyresnės, o berniukai 15-kos metų ir vyresni prašomi registruotis į Detroito Jaunimo chorą rugsėjo 9 d., sekmadienį, 12 val. 15 min. Dievo Apvaizdos parapijos patalpose. Iki pasimatymo rugsėjo 9 d.

S. Sližys

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų. Įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

MOVING TO FLORIDA

Home with 4 large bedrooms in a very pleasant area, near East 185 Street. For appointment call: 486-3515. (31-33)

HOUSE FOR SALE

Hiller Ave off East 185 St. near Our Lady of Perpetual Help, 3 bedrooms, todor colonial, nice family room with fire place, 2 1/2 bath, 2 care garage, transferred owner, want an offer. Low 50,000.

LOCATION REALTY

531-8788

(30-32)

EXPERIENCED SET UP MEN

Must have knowledge of production Drill Press, Milling Machines, Broaches, Threading Machines, & Tapping Equipment. Must have own tools. For days & afternoon shifts. Apply in person 9 am-11:30 am & 1 to 3 pm.

REDFORD MFG. CO. INC.

4355 2ND

ECORSE, MICH. 48229

(27-32)

EMPLOYMENT & TRAINING

For youth 16 to 21 must be a resident of Allegheny County. (Living outside the city of Pittsburgh.) Variety of job positions available for high school dropouts and graduates. Employment, educational, personal counseling services. For additional information phone 412-351-0271.

An Equal Opportunity Employer (30-39)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PLUMBING DESIGNER

Experience in commercial and institutional buildings.

HAYAKAWA ASSOCIATES CONSULTING ENGINEERS

100 N. BROADWAY
ST. LOUIS, MO. 63102

314-231-0065

(32-34)

PROTOTYPE SUPERVISOR

Our rapidly growing facility has an immediate need for a Supervisor for our Prototype Shop. This is a highly visible and challenging position, offering much growth potential. Our successful candidate should have a thorough knowledge of electronics and electrical assemblies. This may be a perfect spot for an electronics technician who considers himself a builder. The work involvement will include P.C. boards, small motors and other prototype work and should be totally familiar with circuit diagrams.

We offer a competitive compensation package and an extensive benefit program. For immediate consideration in this exciting and challenging position, apply or forward resume, in confidence, to:

DAN McMULLEN

FUNDIMENSIONS

26750 23 Mile Road, Mt. Clemens, Michigan 48045
313-949-4100

An Equal Opportunity Employer M/F

(30-36)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VIENO PASAULIO DIENA CLEVELANDE

Clevelando miesto kultūrinių darželių federacijos komitetas ruošia visų federacijai priklausančių tautybų šventę pavadintą "Vieno pasaulio diena", kurios nors vienos tautos kultūriname darželyje. Tą dieną būna kalbos, paradaš ir kultūrinė meninė programa.

Šiais metais ta šventė įvyks rugsėjo 9 d. 2 val. po pietų Lietuvių kultūriniam daržely, nes ją organizuoti ir prvesti yra išrinktas pirmininku lietuvių kultūrinių darželių draugijos pirmininkas komp. A. Mikulskis. Programą prvesti sutiko Tėvynės Garsų radijo vedėjas Juozas Stempužis. Pagrindinę kalbą pasakys senatorius John Gleen, kurį pakviesti talkininkavo Clevelando lietuvių demokratų pirmininkas Jonas Nasvytis. Meninėje programoje dalyvaus Čiurlionio Ansamblis ir kitų tautų meninis vienetas. Lietuvių darželis tvarkomas ir gražinamas. Lietuvių darželiudraugijos valdyba prašo visų lietuvių organizacijų tuo metu neruošti jokių parengimų, nes ta šventė duos daug galimybių mums lietuviams kultūringai ir garbingai pasireikšti prieš kitas tautas.

• George Voinovich paremti į Clevelando merus, kviečiamas lietuvių talkininkų susirinkimas šį šeštadienį, rugpiūčio 18 d., 9:30 val. ryto Lietuvių Namų viršutinėje salėje. G. Voinovich dalyvaus susirinkime ir paaiškins kokia talka jam bus reikalinga.

• Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 8 d. 7 val. vakaro D.M.N.P. parapijos auditorijoje. Šia proga žodį pasakys svečias iš Cincinnati dr. V. Beliauskas, meninę dalį atliks solistė Gina Čapkauskienė. Koncertui akompanuos muzikas J. Go-vėdas.

• Clevelando Neringos ir Pilėnų tuntų skautės ir skautai praeitą šeštadienį išvyko stovyklauti į Wasagą, Kanadoje. Stovykla tęsis dvi savaites.

CLEVELANDAS NUGALĖJO DETROITĄ

Kas vasarą Clevelando Liet. Golfo Klubas surengia golfo žaidynes su Detroito golfininkais. Pernai įsteigtą pereinamąją dovaną (Pr. Neimano medžio drožinys) laimėjo detroitiečiai. Šių

PIRMASIS RUDENS BALIUS CLEVELANDE

Rengia

Amerikos-Kanados Lietuvių Golfo Pirmenybių Komitetas.

DARBO DIENOS SAVAITGALIO ŠEŠTADIENĮ, RUGSĖJO MĖN. 1 D. HOSPITALITY INN, 5300 ROCKSIDE RD., INDEPENDENCE, BALIŲ SALEJ.

Šilta vakarienė, gėrimai, bufetas... Šokiams groja R. STRIMAČIO orkestras. Kvietimai: 15 dol. asmeniui. Baliaus pradžia 8 val. vak.

Baliuje dalyvaus svečiai iš Chicagos, Toronto, Detroito, Rochesterio ir kitų vietovių. Dėl rezervacijų prašome skambinti telef. Baliaus Rengimo Komisijai: Aldona Miškinienė — 486-8517, Joana Račilienė — 381-7621, Aldona Raulinaitienė — 382-5037. Paskutinė rezervacijų data rugpiūčio 28 d.

BALIAUS RENGIMO KOMISIJA

metų žaidynės, įvyko rugpiūčio 11 d. (šeštadienį) golfo laukuose prie Toledo. Iš Detroito dalyvavo 10, o iš Clevelando 15 žaidėjų. Šių metų žaidynes laimėjo clevelandiečiai.

LKDS SUVAŽIAVIMAS CLEVELANDE

Lietuvių Krikščionių Demokratų S-gos suvažiavimas įvyks Clevelandė rugsėjo 15-16 d.d. Posėdžiai vyks RAMADA INN (Euclid Ave. ir 90). Šeštadienį numatomi pietūs Lietuvių Namuose. Suvažiavimas bus baigiamas sekmadienį pamaldomis ir pusryčiais šv. Jurgio parapijoje.

LENGVATLETŲ DĖMESIUI

Clevelando LSK žaibo lengvosios atletikos treniruotės vyksta kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius nuo 7 val. vakaro, St. Joseph High School stadione.

Speciali pradedančių vaikų grupė, žemiau 11 m. amžiaus, treniruotes turi antradieniais ir ketvirtadieniais, taipogi nuo 7 val. vak., tame pačiame stadione.

Artėjant lietuvių vasaros žaidynėms, kurios įvyks Darbo Dienos savaitgalį, rugsėjo 1 ir 2 d. Clevelande, lengvosios atletikos treniruotes labai suintensyvins. Clevelando lengvatletai, nuo didžiausio iki mažiausio, raginami kuo skaitlingiau treniruotes lankyti, idant galėtume šiose varžybose pasirodyti gerai ir gausiai.

Kviečiame Clevelando jaunimą ir vaikus prisijungti. Norintieji, prašomi skambinti telefonu Danutei Dundurienei 531-0284, dienos metu ar vakare, arba atvykti tiesiai į stadioną, kada vyksta treniruotės.

Apart lietuvių žaidynių, rugsėjo pabaigoje bei spalio pradžioje numatoma su-ruošti tradicines LSK žaibo lengv. atletikos varžybas ir taipogi bus stengiamasi vėl atgaivinti Clevelando lituanistinės mokyklos sporto šventę.

LSK Žaibas

ŽURNALUI "KARYS" PAREMTI POPIETĖ

LKV S-ga "Ramovė" Clevelando skyrius, savo narių ir svečių tarpe, rugpiūčio mėn. 26 d. 1 val. po pietų, Lietuvių namų naujai išdekoruotoj apatinėje salėje, rengia žurnalui "Karys" 60-ties metų sukakties progą paremti popietę. Popietės metu bus galima gauti šilti pietūs, veiks baras, bus loterija ir muzika.

Valdyba kviečia Clevelando ir apylinkės lietuvius su šeimom ir draugais popietėje dalyvauti ir praleisti sekmadienio popietę ramovėnų tarpe.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGPIŪČIO 26 D. Kario žurnalui paremti parengimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 1-3 D. — 1979 m. Š. Amerikos Lietuvių Vasaros Sporto žaidynės: lengvoji atletika, plaukymas ir golfas.

• RUGSĖJO 8-9 D. Š. Amerikos Lauko Teniso pirmenybės. Vykdo LSK Žaibas.

• RUGSĖJO 8-9 D. Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• RUGSĖJO 16 D. D.LK. Birutės Draugija mini Sofijos Smetonienės 10 metų mirties sukaktį.

• SPALIO 6 D. Balso 35 metų sukakties minėjimo balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 7 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.

• SPALIO 12, 13, 14 D. šaukiamas Lietuvių Kongresas Clevelande. Rengėjai Amerikos Lietuvių Taryba.

• SPALIO 13 D. LB Ohio Apygardos rengiamas abiturientų balius.

• SPALIO 20 — Tėvynės Garsų radijo 30 metų sukakties minėjimo vakaras Lietuvių namuose.

• SPALIO 27 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 3-4 D. Lietuvių Diena.

• LAPKRIČIO 3 D. — Lietuvių klubo \$1,000 kultūrinės premijos įteikimo balius Lietuvių namų salėje.

• LAPKRIČIO 10 D. Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

Lietuvių grožio salionas SILVER SHEAR — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-1240.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

FLSC

DIRVA

500 DOL. PARAMA DIRVAI

Per Vilties draugijos pirmininką dr. D. Degėsi, vienas asmuo, kuris prašė pavadės neskelbti, įteikė 500 dol. čekį, laikraščio stiprinimui.

Nuoširdžiai dėkojame šiam nuoširdžiam rėmėjui už paramą Dirvai.

• **Dr. Martynas Kavolis**, ev. liuteronų kunigas, 82 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 10 d. Chicagoje. Velionis Nepr. Lietuvoje buvo Vyr. Tribunolo prokuroro padėjėjas, Korp! Neo-Lithuania pirmūnas, didelis Dirvos rėmėjas, Vilties draugijos šimtinninkas. Palaidotas rugpjūčio 14 d.

• **Stasys Jakštas**, poetas ir mokytojas, anksčiau gyvenęs Brooklyne, N. Y., vėliau persikėlęs į Ispaniją, liepos 28 d. mirė sulaukęs 73 m. amžiaus. Veikė skautų organizacijoje. Vokietijoje buvo vyr. skautininko pavaduotoju ir LSS tarybos

nariu, be to aktyviai dalyvavo neolituanuose ir tautininkuose. 1937-39 m. Lietuvoje redagavo "Jaunąją Lietuvą". Buvo paruošęs savo eilėraščių rinkinį. Daug jų buvo spausdinta periodikoje ir poezijos antologijoje "Tretieji Vainikai".

• **Kęstutis Dūda**, gyv. Danville, Calif. atnaujindamas Dirvos prenumeratą, papildė savo Vilties įnašą, pridėdamas 87 dol., tokiu būdu jo įnašas dabar siekia 187 dol.

Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

• **Regina Žymantaitė-Peters** su vyru Christopher iš New Yorko, rugpjūčio 9 d. išvyko atostogų į Hillsboro, Florida.

• **Vakaras Algimantui Mackui** ruošiamas Santaros-Šviesos suvažiavime rugsėjo 6-9 d.d. Tabor Farmoj, Sodus, Mich. Apie Algimantą Mackų kalbės ir savo kūrybą skaitys živilė Bilaišytė, Liūnė Sutema, Henrikas Nagys.

Vilties Draugijos šimtinninkui, Korp!
Neo-Lithuania pirmūnui, Dirvos bendradarbiui

DR. MARTYNUI KAVOLIUI

mirus, šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Mylimam broliui Lietuvoje

A. + A.

Pedagogui KOSTUI BARNIŠKIUI

mirus, seseris IZABELĘ JONAITIENĘ ir MEGĄ BARNIŠKAITĘ ir gimines giliai užjaučia ir kartu liūdi

Justina Petkevičienė
Jonas Gudėnas

A. A.

VINCUI KRAKAUSKUI

Vokietijoje mirus, jo seserį MAGDELENĄ LENDRAITIENĘ ir jos vyrą LEONĄ nuoširdžiai užjaučiame

Aleksandras Lileikis
ir dukros
Rita ir Aldona su šeimomis

ALT S-GOS LOS ANGELES SKYRIUS

š. m. rugpjūčio mėn. 19 d.

LIETUVIŲ TAUTINIUOSE NAMUOSE

3356 GLENDALE BLVD.
LOS ANGELES, CA.

rengia

"VASAROS POBŪVĮ"

PIETŪS, BARAS IR LIETUVISKŲ
MELODIJŲ MUZIKA.

Mielai laukiami Sąjungos nariai, svečiai ir ypatingai mūsų jaunimas.

Pradžią 12 val.

PIETŲ KAINA \$5.00.

• **Korp! Neo-Lithuania** knygų leidimo fondui paramą atsiuntė šie asmenys:

Po 25 dol. — dr. Jonas Balys, Silver Spring, Maryland; Juozas Matusevičius, Worcester, Mass.; Adomas Kantautas, Edmunt, Alberta, Canada; Antanas Diržys, New York, N. Y.

Mažesnėmis sumomis aukojo: 5 dol. Petras Steikūnas, Chicago, Ill.; 10 dol. J. Deksnys, Vineland N. J.; 15 dol. Juozas Matusevičius, Chicago, Ill.

• **Vincas Rastenis** Santaros-Šviesos suvažiavime rugsėjo 6-9 d.d. Tabor Farmoj kalbės apie "Tautą — aplinkos ugdytą žmonių bendruomenę".

• **Dail. Alfonsas Dargis**, 1938 m. gyvenęs Vienoje, patikslinimui P. Volungės straipsnio apie Vieną (Dirva 29 nr.) rašo, kad austrai nesutikę triumfališkai 1938 m. savo tautiečio Adolfo Hitlerio, 80% jų verkė. Be to, garsusis Burgtheater karo metu nesudegė. Apdaužyta buvo valstybinė opera. Ir Praterio parkas esąs ne prie upės, bet prie kanalo.

• **Aleksandras Ginzburgas** kalbės rugsėjo 6-9 d.d. Santaros-Šviesos suvažiavime Tabor Farmoj, Sodus, Mich.

MIDLAND TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖ PLEČIA OPERACIJAS

MIDLAND tapymo ir skolinimo bendrovė, vadovaujama pirm. adv. Frank Zogo ir visų lietuvių direktorių, remia lietuvių veiklą.

Geresniam patarnavimui, prieš trejetą metų atidarė skyrių Marquette Parke ir sustiprino lietuvių namų savininkų ir prekybininkų padėtį. Namų vertė pakilo ir prekyba pagyvėjo, o žmonių bėgimas į priemiesčius sustojo. Šiandien galima džiaugtis, kad didžiausia, turtingiausia ir gražiausia lietuvių kolonija yra išgelbėta ir žmonės gali naudotis savo darbo vaisiais. Vien tik Marquette Parko skyriuje per nepilnus trejus metus indėliai prašoko 10 milijonų dolerių.

MIDLAND tapymo ir skolinimo bendrovė savo centre, Bridgeview, Ill., tau-

pytojų patogumui, praplėtė automobiliams statyti aikštę. Susitarus su vietos Parkų administracija, gauta didelis sklypas, kuris šiuo metu pritaikomas automobilių parkinimui ir baigiami planai DRIVE IN operacijom įvesti.

MIDLAND tapymo ir skol. b-vė už indėlius moka aukščiausias valdžios leidžiamas palūkanas ir visos sąskaitos yra apdraustos Federalinės valdžios agentūroje iki 40,000 dol.

MIDLAND tapymo ir skolinimo bendrovės indėliai visuose trijuose skyriuose jau prašoko 50 milijonų dolerių.

Tobulindama patarnavimą, banko vadovybė įvedė tiksliausią atskaitomybės sistemą ir įsigijo naujausius kompiuterius.

MIDLAND tapymo ir skolinimo bendrovės vadovybė dėkoja visiems taupytojams už parodytą pasitikėjimą ir kviečia ateityje savo santaupas laikyti lietuvių vadovaujamame saugiausiame banke.

MIDLAND Savings and Loan Assn. centras yra — 8929 So. Harlem Avenue, Bridgeview, Ill. 60455, skyriai — Brighton Parke (4040 Archer Ave.) ir Marquette Parke (2657 West 69th Street). (aj)

HYDROTEL OPERATORS

Duplicating plastic injection molds, must have job shop experience. Excellent equipment and working conditions.

INDUSTRIAL ECONOMY

TOOL CO. INC.

1698 WEST LAFAYETTE
DETROIT, MICH.
313-962-6460

(29-33)

ATTENTION TOOL AND DIE MAKERS DO YOU NEED A CHALLENGE?

- Start up of new tool room
- Possible management opportunities
- Report directly to manufacturing engineer

Excellent benefit package and competitive salary. Responsibilities include: Working on sheet metal dies, draw, trim, blank, wipe dies, welding and misc. fixtures.

Send resume in confidence or apply directly to:

SEARS MANUFACTURING CO.

1718 S. Concord, Davenport, La. 52802

Equal Opportunity Employer M/F/H

(32-33)

BALFO Chicagos apskr. ir skyrių valdybų narių bei atstovų susirinkimas liepos 15 d. Iš kairės sėdi: V. Šimkus, E. Markūnienė, F. Sereičikas, G. Girdraitytė, dr. B. Motušienė, J. Mackevičius, R. Kriaučiūnienė, A. Baleišienė, K. Januška ir A. Dzirvonas. Stovi pirmoje eilėje: E. Litvinas, K. Rožanskas, V. Motušis, B. Andriukaitis, J. Liubinas, P. Zailskienė, J. Balčiūnas, R. Gražulis ir K. Povilaitis. Antroje: A. Kareiva, K. Čepaitis, Iz. Strauka, J. Blažys, J. Litvinas ir J. Urbelis.

V. Noreikos nuotr.